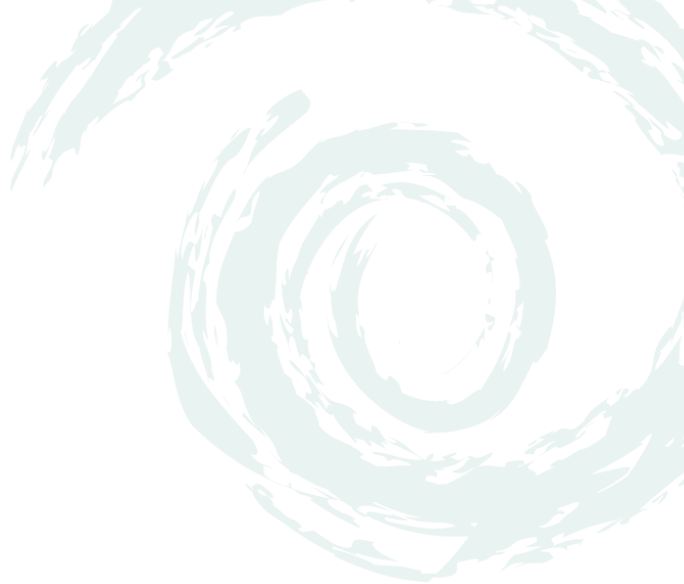

PLA DE FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA SARRIÀ DE TER

Ajuntament de Sarrià de Ter

Ajuntament de Sarrià de Ter

**Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura**

Document realitzat per l'empresa Alisis Cultural, sota la direcció de Taína López Cruz i elaborat per Alejandro Santaflorientina Jiménez, Cristina Tembleque Vilalta i Marc Francesch Camps

Índex de continguts

ANÀLISI DEL CONTEXT	9
1.1. CONTEXT TERRITORIAL	10
1.2. CONTEXT SOCIODEMOGRÀFIC.....	13
1.3. CONTEXT SOCIOECONÒMIC	18
1.4. SITUACIÓ LINGÜÍSTICA DEL TERRITORI.....	21
1.5. EQUIPAMENTS CULTURALS DEL MUNICIPI.....	22
1.6. ALTRES EQUIPAMENTS RELLEVANTS.....	24
ANÀLISI DE LA BIBLIOTECA.....	26
2.1. TRAJECTÒRIA DE LA BIBLIOTECA.....	27
2.2. LA BIBLIOTECA EN L'ACTUALITAT	28
2.3. DADES D'OFERTA I INDICADORS DE RENDIMENT	32
DIAGNOSI.....	34
3.1. PROCÉS CONSULTIU.....	35
3.2. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA DURANT L'ETAPA ESCOLAR	41
3.3. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA COM A ACTIU EN SALUT	44
3.4. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA ENTRE LA GENT GRAN	46
3.5. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA ALS MITJANS LOCALS.....	47
3.6. MAPA D'AGENTS I D'EQUIPAMENTS RESULTANT DEL PROCÉS CONSULTIU	50
3.7. SÍNTESI CONCLUSIVA DEL PROCÉS	51
ESTRATÈGIA.....	53
4.1. SARRIÀ LLEGEIX, SARRIÀ ESCRIU. ESTRATÈGIA DE FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA DE SARRIÀ DE TER	54
4.2. SISTEMA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA.....	73
4.3. CALENDARI I PRESSUPOST DEL PLA.....	77

A P A R T A T

1

PRESENTACIÓ

1.1. PRESENTACIÓ

Sarrià de Ter ha viscut durant dècades entre papers. La fàbrica de Torraspaper, hereva d'una llarga tradició industrial vinculada al Ter, va convertir durant generacions la producció de paper en un element identitari del poble. Avui, quan aquella indústria forma part de la memòria col·lectiva, Sarrià té l'oportunitat de reinventar la seva relació amb el paper: no com a producte de fàbrica, sinó com a suport del pensament, de la imaginació i de la paraula.

Amb aquest esperit neix el Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià de Ter, un document estratègic que vol convertir la lectura i l'escriptura en eixos de la vida cultural, educativa i comunitària del municipi. No es tracta d'una iniciativa aïllada ni d'un programa d'activitats de temporada, sinó d'un full de ruta compartit, pensat per donar coherència i continuïtat a les moltes iniciatives que ja existeixen al municipi i per obrir noves possibilitats allà on encara hi ha marge de creixement.

El punt de partida és una realitat ja molt destacable. La Biblioteca Municipal Emília Xargay és un equipament de referència que supera amb escreix els estàndards del Sistema de Lectura Pública de Catalunya: disposa de carnet més de la meitat de la població, registra gairebé sis visites per habitant a l'any i organitza el doble d'activitats per habitant que la mitjana catalana. L'escola Montserrat aplica un pla lector consolidat des de fa més de quinze anys. L'Institut Ticeris garanteix trenta minuts diaris de lectura a tot l'alumnat. La Revista Parlem de Sarrià sosté una cultura de l'escriptura i la divulgació local. Ràdio Sarrià obre les ones a la paraula i a la literatura. El CAP treballa la lectura com a actiu en salut. Totes aquestes peces existeixen. El que calia era posar-les en diàleg.

El Pla ha nascut d'un procés participatiu rigorós: entrevistes individuals amb dotze agents clau, quatre grups focals, una enquesta ciutadana i el treball continuat d'un grup motor format per vuit entitats representatives del municipi. Aquesta metodologia no és un detall tècnic: és el fonament de la legitimitat del document. Les estratègies que aquí es despleguen no han estat decidides des d'un despatx, sinó construïdes a partir de les veus, les experiències i les aspiracions de la comunitat.

L'estratègia resultant s'articula al voltant de sis objectius que, junts, configuren una visió integral: Sarrià Gaudeix, Sarrià Crea, Sarrià Reafirma, Sarrià Dialoga, Sarrià Reconeix i Sarrià Cura. Sis mirades sobre el que pot ser la lectura i l'escriptura quan es projecten sobre una comunitat: plaer i gaudi, però també creació i expressió; identitats plurals i sentiment de pertinença; diàleg i intercanvi; inclusió de tothom, però també cura i benestar. Sis objectius que resumeixen, al capdavant, una sola ambició: que a Sarrià de Ter, llegir i escriure sigui una pràctica viva, accessible i compartida.

Aquest document és, doncs, un compromís. Un compromís de l'Ajuntament de Sarrià de Ter amb la seva ciutadania, però també un compromís de la comunitat amb ella mateixa: amb el dret de tothom a accedir a la paraula, a gaudir-la, a crear-la i a compartir-la.

Sarrià llegeix. Sarrià escriu.

A P A R T A T

2

**NOTA
METODOLÒGICA**

2.1. NOTA METODOLÒGICA

El procés de treball per al desenvolupament del Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià de Ter ha comptat amb una fase d'anàlisi documental que ha observat tant l'evolució poblacional de Sarrià de Ter des d'una mirada holística, com l'activitat de foment de la lectura que promou la Biblioteca Municipal Emília Xargay, sent aquesta el principal agent del municipi amb capacitat per actuar en el lideratge de les polítiques de foment de la lectura en el context de Sarrià.

Aquesta acció d'anàlisi ha estat seguida per un procés de diagnosi que ha constatat d'una bateria d'entrevistes individuals amb agents clau (12 persones en total) que han representat un ampli espectre de la ciutadania local els principals agents culturals, de la salut i el benestar i de l'educació del municipi, l'organització de quatre grups focals amb una participació diversa que ha abordat l'àmbit de la lectura i l'escriptura des de la perspectiva educativa, de la cohesió social, cultural i del benestar, on s'ha comptat amb un total de quinze persones.

Partint de la diagnosi s'ha definit les principals necessitats i prioritats per al municipi, plasmat en una síntesi diagnòstica orientada a l'establiment dels reptes que cal atendre com a base per al desplegament de l'estratègia del pla.

A continuació s'ha dut a terme un procés de definició de la proposta estratègica a nivell tècnic que ha estat debatut i contrastat amb les parts implicades, per tal de cloure finalment tot establint el calendari d'acció i el sistema de seguiment del Pla.

El procés compta amb l'acompanyament del grup motor, representant vuit entitats clau del sector cultural al municipi, sota la coordinació de la Biblioteca Municipal Emília Xargay. Aquest grup motor ha dut a terme dues trobades durant el procés d'anàlisi, una durant la fase consultiva en que s'han contrastat els reptes, i una altra durant el procés de definició de l'estratègia. El grup motor serà, així mateix, el que farà seguiment de la implementació del Pla per part de l'Ajuntament i prendrà part en la definició de mesures correctives si s'escau.

El procés també ha comptat amb el seguiment i contrast per part de la regidoria de cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter i amb la coordinació de la direcció de la Biblioteca Municipal Emília Xargay.

A P A R T A T

3

ANÀLISI DEL
CONTEXT

3.1. CONTEXT TERRITORIAL

El poble de Sarrià de Ter és un municipi situat a la comarca del Gironès, i de fet, forma part de l'àrea urbana de la ciutat de Girona, la que és capital de la comarca i també de la província. Es troba ubicada a poc més de 13 km de distància amb Girona i a 105 km al nord est de Barcelona. L'any 2025 disposa de 5.404 habitants que, comparat amb la superfície total del municipi que és de 4,16 km, suposa una densitat població de 1.299 hab/km²¹.

El terme municipal de Sarrià de Ter limita geogràficament amb Sant Julià de Ramis al nord, amb Girona pel sud i est i amb Sant Gregori a l'oest, i està format per diverses unitats de població: Sarrià de Dalt és la població principal com a tal, la segueix Sarrià de Baix que n'és un barri, i posteriorment hi ha tres urbanitzacions residencials: el Pla dels Vinyers, el Pla de l'Horta i el Pla de la Rasa².

Geogràficament Sarrià de Ter es troba a 70 m per sobre del nivell del mar i s'emplaça en un espai singular en tant que hi conflueixen diverses unitats de relleu com son la Serralada Transversal Catalana, la Serra de les Gavarres, la depressió de la Selva i el corredor que comunica la depressió amb la fossa de l'Empordà.

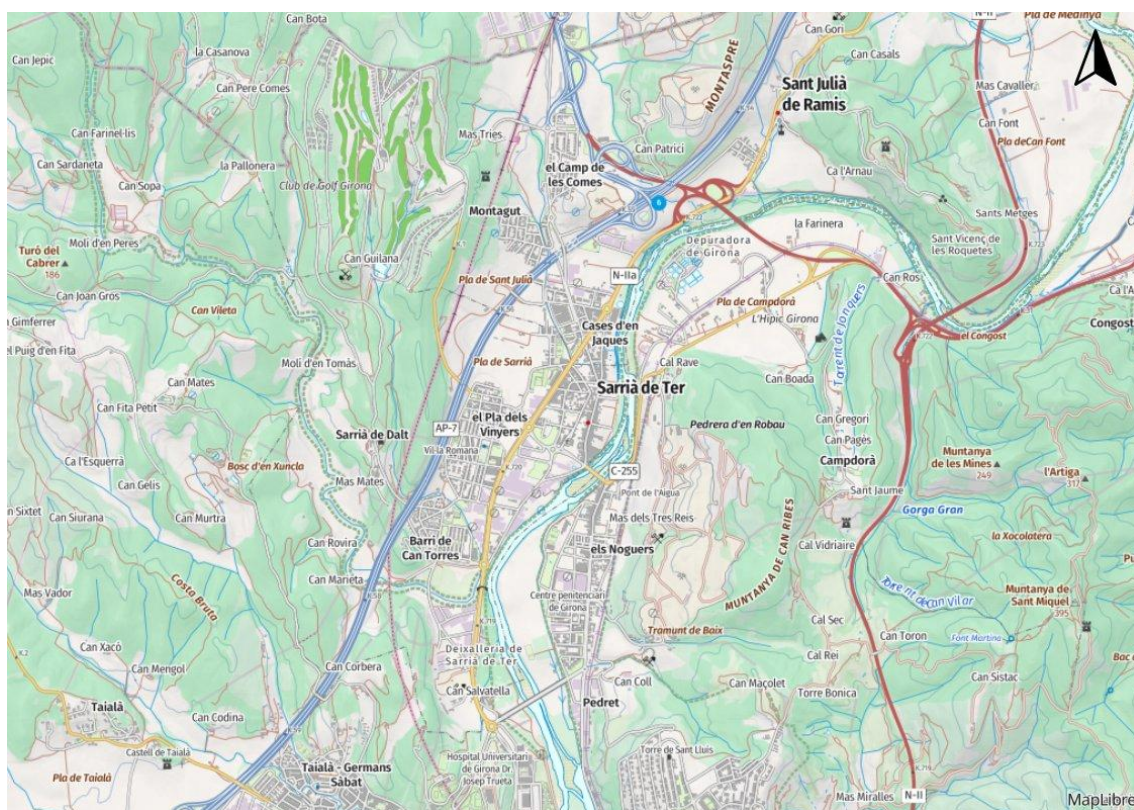

FIGURA 1. MAPA TOPOGRÀFIC DE SARRIÀ DE TER I EL SEU ENTORN IMMEDIAT. FONT: ICGC.

¹ Dades extretes de la web d'Idescat. Darrer consulta el dia 29/12/2025.
<https://www.idescat.cat/emex/?id=171864>.

² Dades extretes de la web d'Idescat. Darrer consulta el dia 29/12/2025.
<https://www.idescat.cat/codis/?id=50&n=9&c=171864>.

Hidrogràficament la població se situa a la riba esquerra del riu Ter, i que ahora limita amb la plana de Campdorà (antic municipi de Celrà però que actualment es troba agregada a la ciutat de Girona)³, i que no només dona nom al municipi sinó que també forma part del seu caràcter i història. Travessant de nord a sud la població s'hi troba el torrent de Can Guilana i la riera d'en Xuncla que va a desembocar al riu Ter⁴. És interessant destacar que aquesta riera gaudeix del grau de protecció com a lloc d'interès natural i paisatgístic.

És precisament aquest entorn caracteritzat pels cursos d'aigua que aporta al municipi un valor especialment destacable en l'àmbit de la natura, com és la biodiversitat d'espècies pròpies del bosc de ribera, de gran interès per les aus. Per a la seva observació s'ha construït un espai d'observació just en un braç mort del riu Ter, des del qual és possible observar espècies d'animals fluvials com ocells, amfibis o tortugues de rierol⁵. En termes de vegetació, el torrent de Can Guilana propicia un espai de fondal on proliferen l'alzina, el roure i l'om, mentre que la riera d'en Xuncla discorre per una zona planera i amb un caràcter agrícola molt marcat⁶.

En termes de vies d'accés, la carretera N-II de Barcelona a la Jonquera travessa el terme municipal, de la mateixa manera que ho fa també l'autopista AP-7, amb el mateix recorregut, així com la C-66 que fa el recorregut de Besalú a Palafrugell.

El primer dels vestigis històrics que es coneixen a Sarrià de Ter és en època romana, de la qual existeix el jaciment d'una vil·la romana a l'actual veïnat del Pla de l'Horta. Donada la seva proximitat amb la important ciutat de Gerunda, van ser unes àrees habitades per a aquestes famoses construccions a les afores de les grans urbs. La vil·la va ser edificada al segle I aC i abandonada al segle VI dC i va gaudir d'elements d'un important luxe ahora que es coneix que una part de la residència estava destinada a la producció del vi.

També en aquesta mateixa urbanització es va trobar l'any 2004 una necròpolis visigoda, la primera trobada a la Tarraconense oriental. D'aquest espai d'enterrament se'n va determinar dos fases, una primera en època romana (segles II-V) i una segona de visigoda (segle VI).

No obstant, l'origen del municipi com a tal data a partir del segle XII, amb el nucli de població més antic ubicat al que es coneix com a Sarrià de Dalt, a la riba esquerra de la riera d'en Xuncla, moment en el qual van començar a agrupar-se cases al voltant de l'església de Sant Pau (propietat del monestir de Sant Pere de Galligants) juntament amb el poblament rural dispers a l'oest del terme⁷.

³ Dades extretes de la web d'Enciclopèdia. Darrer consulta el dia 29/11/2025. <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/sarria-de-ter>.

⁴ Dades extretes de la web de Turisme Gironès. Darrer consulta el dia 29/12/2025. <https://turismegirones.cat/municipi/sarria-de-ter/>.

⁵ Dades extretes de la web de Vies Verdes. Darrer consulta el dia 31/10/2025. https://www.viesverdes.cat/rutes_vies_verdes/el-secret-de-les-ribes-de-ter-a-sarria-de-ter/.

⁶ Dades extretes de la web de Tot Catalunya. Darrer consulta el dia 31/10/2025. <https://www.tot-catalunya.com/poblacions/sarria-de-ter/>.

⁷ Dades extretes de la web de Vies Verdes. Darrer consulta el dia 31/10/2025. https://www.viesverdes.cat/rutes_vies_verdes/el-secret-de-les-ribes-de-ter-a-sarria-de-ter/.

A la fi del segle XVI van construir-se algunes cases a la vora del camí de França, a prop del pont de Ter (actual Pont Major), que guardaven relació amb les diligències i carruatges que enllaçaven diverses rutes. Ja al finals del segle XVII i principis del XVIII la població va ultrapassar els contorns de la parròquia i va començar a constituir-se el nucli de Sarrià de Baix, poblant encara més el camí que anava de Girona a Perpinyà i que travessava al riu Ter. De fet, l'actual carrer Major de Sarrià és l'eix resultant d'aquest poblament paral·lel al Ter. La major part de la població d'aleshores eren agricultors, jornalers i artesans amb el comerç a l'alça i el sector de la construcció en creixement continu al llarg del segle⁸. De fet, l'any 1795 els habitants d'aquest nucli de població van sol·licitar permís per a la construcció d'una església, dedicada a la Mare de Déu de la Misericòrdia, i que va iniciar la seva construcció l'any 1800 seguint l'estil neoclàssic, però va quedar inacabada fins l'any 1925 que va esdevenir parròquia del poble.

Val a dir que, donada la proximitat de Sarrià de Ter a la ciutat de Girona, va provocar en diverses vegades a la història ser objecte de les conseqüències de la capital com eren els setges. En aquest sentit, durant la guerra del Francès Sarrià de Ter va ser ocupat i atacat per les tropes de Napoleó, més tard, l'any 1843 el general Prim va establir-hi el seu quarter general, i durant les guerres carlines el general Savalls va atacar i enderrocar el Pont Major a Sarrià.

Durant la segona meitat del segle XIX Sarrià de Ter va patir el procés d'industrialització com gairebé tot Catalunya, passant a ser a partir d'aleshores una qüestió característica i identitària pròpia. Val a dir que en aquest moment va entrar en declivi l'activitat agrícola que fins aleshores havia sigut el motor econòmic de la població. La primera fàbrica que hi va haver va ser la fàbrica de Felip Flores i Brugada, instal·lada l'any 1869 i dedicada a l'obtenció de pasta de paper per a la fàbrica L'Aurora de Girona, a través d'un molí situat a l'àrea de Sarrià de Baix. Aquest negoci va constituir posteriorment la Societat Paperera del Ter i que juntament amb la fàbrica Mitjans representaven el teixit industrial del municipi. Passada la Guerra Civil, la Mitjans va vendre la llicència per a la producció de paper a l'empresa Torras Hostench, fet que va provocar el seu canvi de nom a Torraspaper. Aquesta última va esdevenir capdavantera en el sector del paper estucat en l'àmbit espanyol, alhora que també produïa una gran quantitat de paper d'impressió i escriptura. Finalment, aquesta fàbrica va tancar les portes l'any 2014 per pèrdues econòmiques, però el següent any va ser comprada pel grup valencià Hinojosa⁹.

⁸ Dades extretes de la web d'Enciclopèdia. Darrer consulta el dia 31/10/2025.
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/sarria-de-ter>.

⁹ Dades extretes de la web d'Enciclopèdia. Darrer consulta el dia 31/10/2025.
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/sarria-de-ter>.

3.2. CONTEXT SOCIODEMOGRÀFIC

La realitat demogràfica i social del poble i del seu entorn, així com la seva evolució, constitueix un factor de context rellevant en l'estructuració de les estratègies d'acció cultural.

La distribució poblacional de Sarrià de Ter l'any 2024 respon a la d'una piràmide de caràcter constrictiu, i que està en consonància a la que és pròpia a la dinàmica poblacional de l'estat espanyol avui en dia. En destaca l'elevada quantitat de població d'entre 40 i 49 anys en comparació amb la resta de franges d'edat.

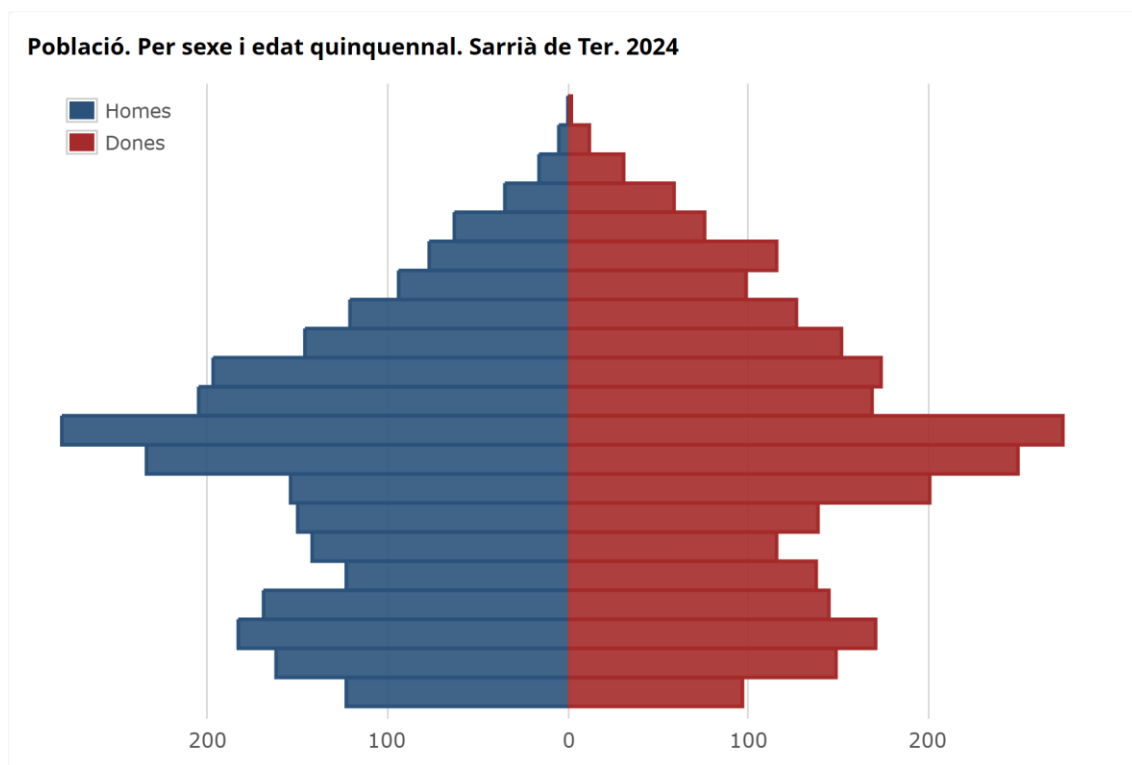

FIGURA 2. DISTRIBUCIÓ POBLACIONAL DE SARRIÀ DE TER PER EDAT QUINQUENNAL I SEXE (2024). FONT: IDESCAT A PARTIR DEL CENS DE POBLACIÓ ANUAL DE L'INE.

La població de Sarrià presenta un creixement ininterromput des del primer cens en el qual l'any 1718 hi havia 118 habitants, i aquesta xifra només ha fet que créixer al llarg dels segles, amb una presència important al llarg del segle XX. Aquest augment demogràfic va ser provocat per la immigració, atreta per la forta demanda laboral en el sector industrial. Ja a tombants de segle s'inicià una davallada demogràfica apreciable, però que amb el canvi de segle va capgirar-se la tendència i el 2001 la població assolí els 3.708 habitants¹⁰. Durant els següents 20 anys el creixement va ser acusat i sostingut, assolint els 5.234 habitants al 2021, per bé que els anys següents ha sigut una pujada poblacional més progressiva.

¹⁰ Dades extretes de la web d'Enciclopèdia. Darrer consulta el dia 02/01/2026.
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/sarria-de-ter>

Per altra banda, en relació a la paritat de sexes entre els habitants de Sarrià de Ter, destaca com des de l'any 1975 hi ha una proporció entre homes i dones molt ajustada on, a excepció del mateix 1975 la resta d'anualitats hi ha una diferència de desenes o centenars més de dones que d'homes.

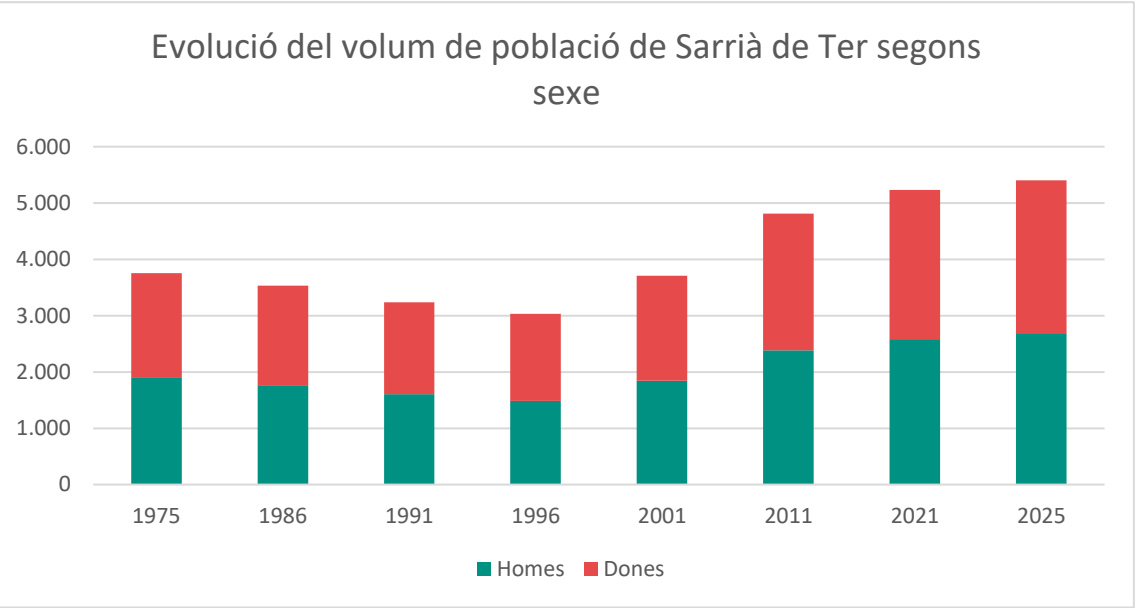

FIGURA 3. EVOLUCIÓ ANUAL DE LA PARITAT DE SEXES A SARRIÀ DE TER (1975-2025). FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

Al mateix temps, veiem que en els últims anys, segons les dades estadístiques, s'està produint un augment de la població major de 65 anys per bé que aquest canvi és lleu i amb una progressió poc pronunciada tal i com s'aprecia en el gràfic.

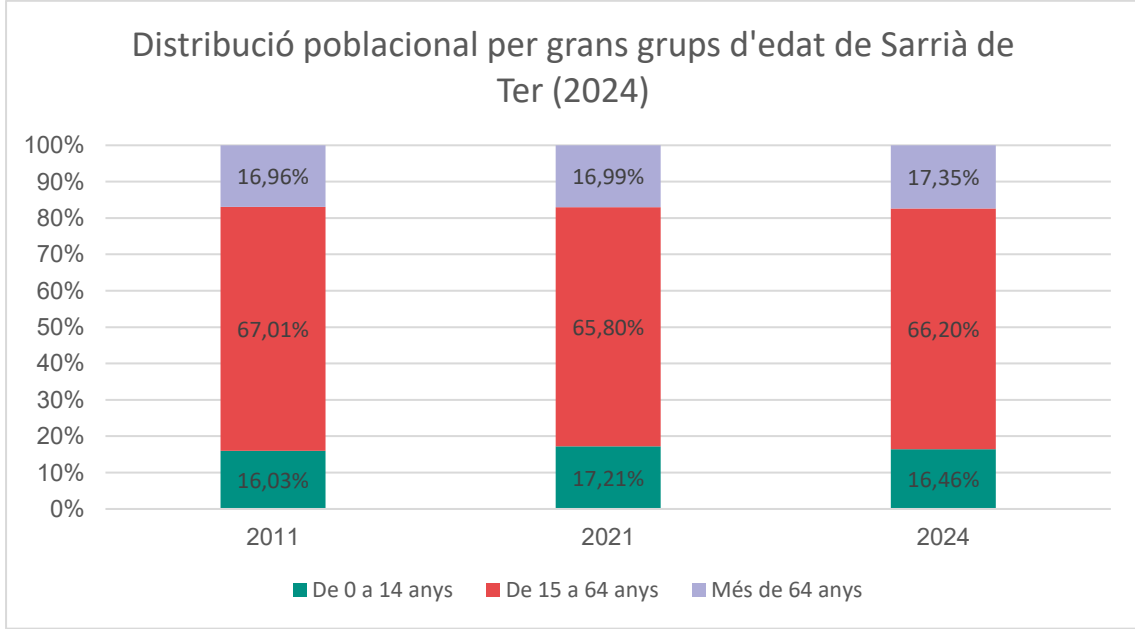

FIGURA 4. DISTRIBUCIÓ POBLACIONAL PER GRAN GRUPS D'EDAT DE SARRIÀ DE TER. FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES D'IDECAT.

Si es comparen les dades específiques de Sarrià de Ter amb les de la comarca a la que pertany, el Gironès, i també les de tota Catalunya, es pot determinar que malgrat en retrocés de població juvenil els últims anys, Sarrià té una població més jove respecte les dades de Catalunya en tant que té més població menor de 14 anys i més població de més de 65, alhora que la població central és percentualment la mateixa.

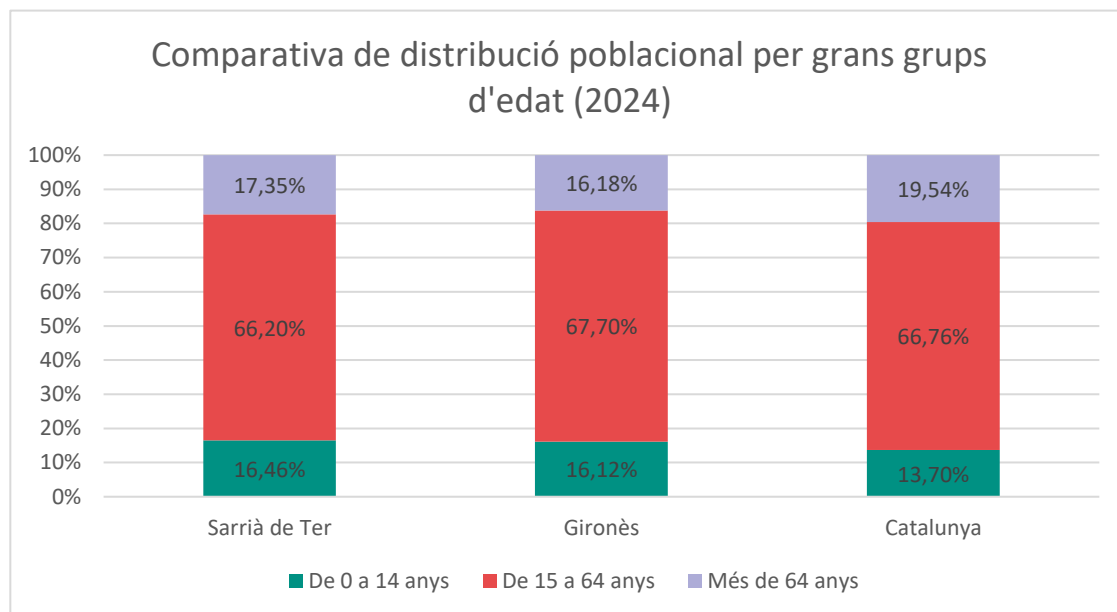

FIGURA 5. COMPARATIVA DE DISTRIBUCIÓ POBLACIONAL PER GRANS GRUPS D'EDAT (2024). FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

De fet, si s'analitza la taxa de creixement natural de l'any 2023, en el cas de Sarrià de Ter és positiva en 0,56 punts, mentre que la de la comarca i Catalunya són de 1,09 i -1,69 punts. Això vol dir que mentre que a tot Catalunya hi ha defuncions que naixements, a Sarrià i concretament al Gironès aquesta dada està revertida. Mentre que en el cas de taxa de creixement migratori al municipi és de 8,77 punts, a la resta de la comarca és de 16,23 i a Catalunya de 15,29 punts.

Pel que fa l'anàlisi de l'origen de la població des d'inicis del mil·lenni destaca clarament com la proporcionalitat de població procedent de la mateixa comarca s'ha mantingut immòbil al llarg de gairebé 25 anys, de la mateixa manera que ha passat amb el volum d'habitants procedents d'altres punts de Catalunya. La fluctuació poblacional doncs, es reflecteix en els canvis que hi ha hagut entre la població d'altres nacionalitats, que ha crescut fins a 10 punts percentuals, en detriment de la població procedent d'altres territoris de l'estat espanyol que els ha perdut.

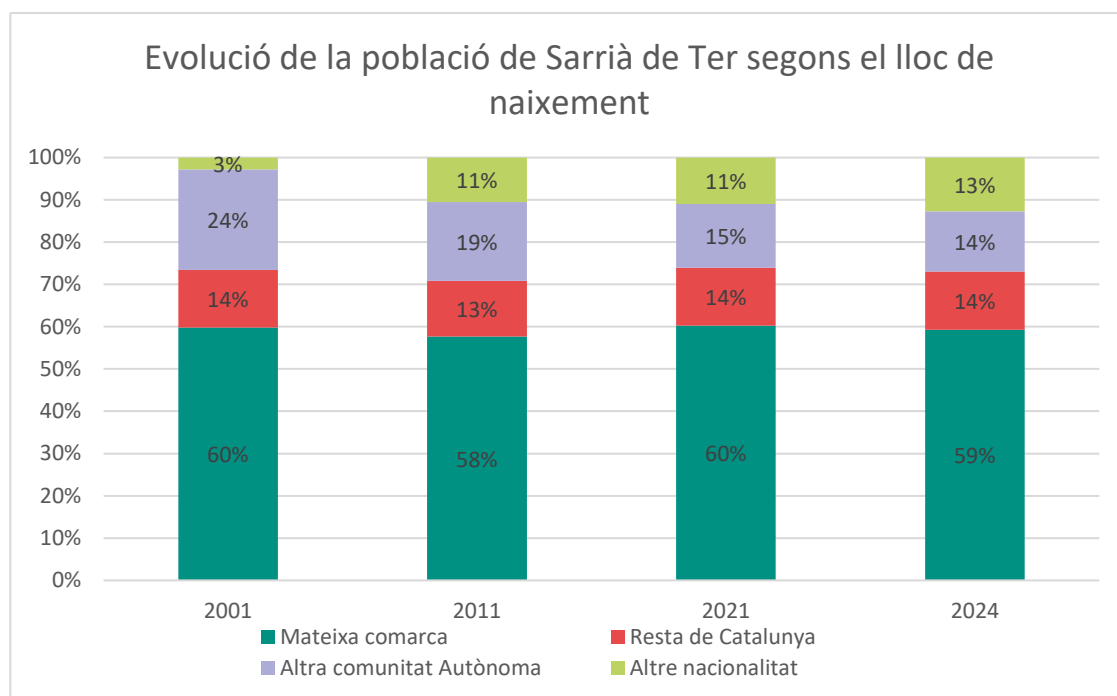

FIGURA 6. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE SARRIÀ DE TER SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT. FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

Prenent les dades concretament sobre la població estrangera de Sarrià de Ter, es constata una diversificació d'òrgens des de l'inici d'aquest mil·lenni i que ha patit canvis i variacions fins al 2024. Per una banda, es pot observar com la població d'origen africà ha patit una davallada molt pronunciada, passant de representar quasi bé la meitat de la població estrangera a ser la quarta comunitat amb representació l'any 2024. Mentre la població procedent d'Amèrica del Sud també ha minvat el volum d'habitants a Sarrià durant aquest període, la resta de comunitats han crescut en major o menor mesura. En el cas de la població procedent d'altres països de la Unió Europea, val a dir que va malgrat va experimentar un creixement de més de doble de punts percentuals entre l'any 2011 i 2024, s'ha vist progressivament de baixada amb les dades de 2024.

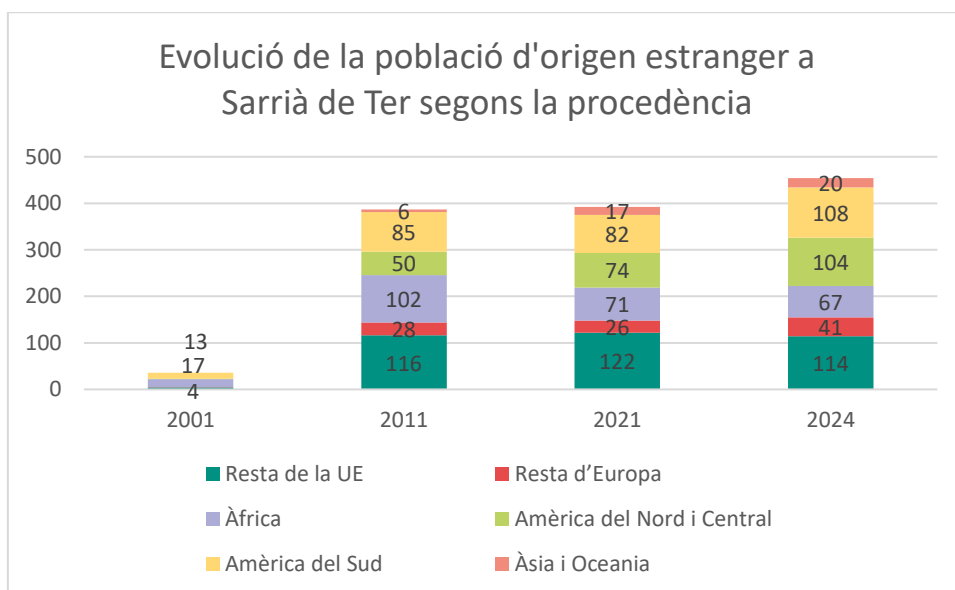

FIGURA 7. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ D'ORIGEN ESTRANGER DE SARRIÀ DE TER. FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

En l'àmbit del nivell d'educació formal de la població, veiem que Sarrià de Ter mostra un nivell formatiu inferior al de la comarca i també al de Catalunya. En aquest sentit, la població de Sarrià de Ter es troba cinc punts percentuals per sota de la mitjana catalana en termes d'estudis postobligatoris, ja que més del 45% de la població sarrianenca o només ha assolit l'educació obligatòria o Està entre 3 i 4 punts percentuals per sota en volum de població amb l'educació primària finalitzada o la primària. Aquesta situació es presenta

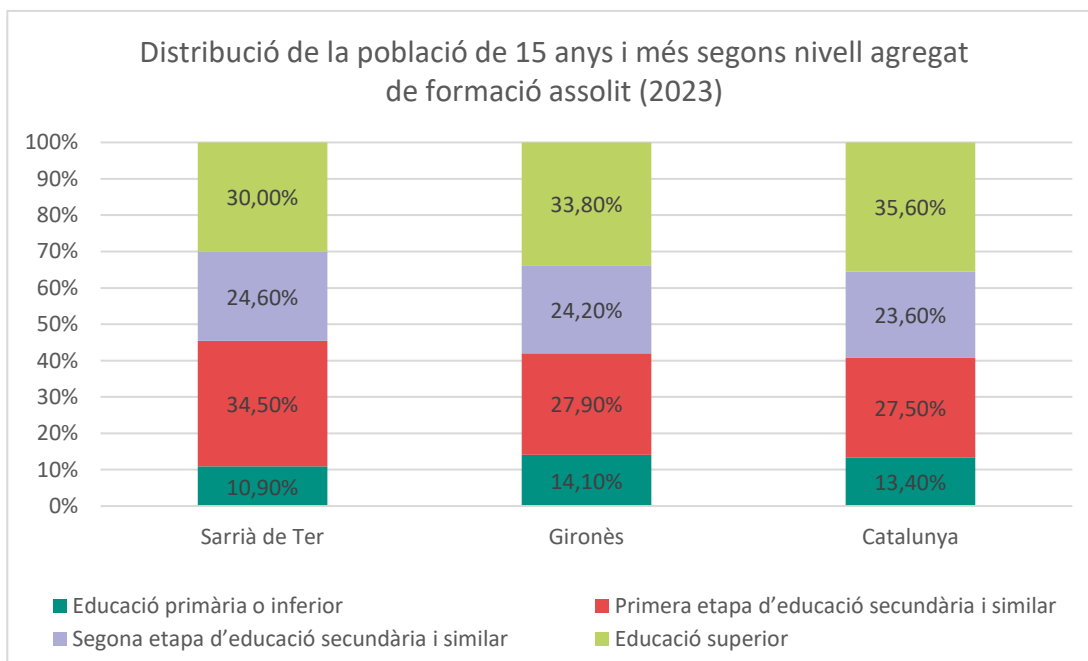

FIGURA 8. DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ EN EDAT LABORAL SEGONS EL NIVELL AGREGAT DE FORMACIÓ ASSOLIT (2023). FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

inversa en l'àmbit de l'educació superior, alhora que hi ha un major volum d'habitants que

només disposen d'estudis superats en la primer etapa d'educació secundària, que reverteix alhora, en un menor volum de població amb estudis d'educació superior.

3.3. CONTEXT SOCIOECONÒMIC

Pel que fa a les dades de treball del municipi de Sarrià de Ter, l'ocupació per sectors econòmics divergeix en tots els aspectes respecte el Gironès i Catalunya. D'una banda, l'agricultura té encara una presència força destacada en comparació amb la realitat de la comarca i Catalunya, amb una diferència percentual de gairebé 6 punts. També trobem una major concentració a Sarrià en els sectors de la indústria, on es fa palès el passat i present industrial del municipi, i també de la construcció. Aquest context fa que el sector dels serveis tingui un pes considerablement inferior respecte el Gironès i Catalunya amb una diferència del voltant de 25 i 20 punts percentuals respectivament.

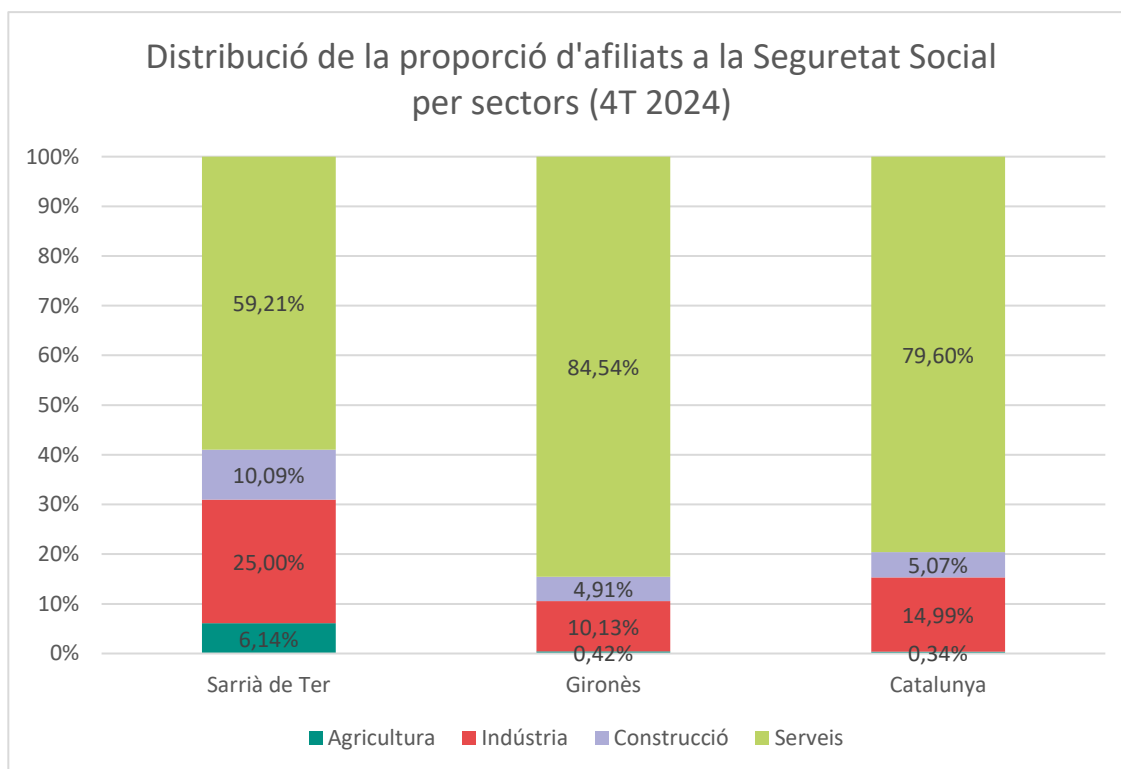

FIGURA 9. DISTRIBUCIÓ DE LA PROPORCIÓ D'AFILIATS A LA SS PER SECTORS. FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

D'altra banda, la població aturada al municipi l'any 2023 era de 162 persones respecte el total de població activa que eren 2.828 persones. Analitzant les dades d'atur per sectors econòmics de l'any 2024, es pot observar que tres quarts parts del total corresponen al sector dels serveis, probablement degut a que, malgrat és el sector amb més pes al municipi, té un grau de desenvolupament inferior que en d'altres territoris. La indústria és el sector que presenta més desocupació després dels serveis, seguit de la construcció i de l'agricultura. S'observa doncs que l'atur de població de Sarrià de Ter guarda relació amb la rellevància de cadascun dels sectors com a motors econòmics.

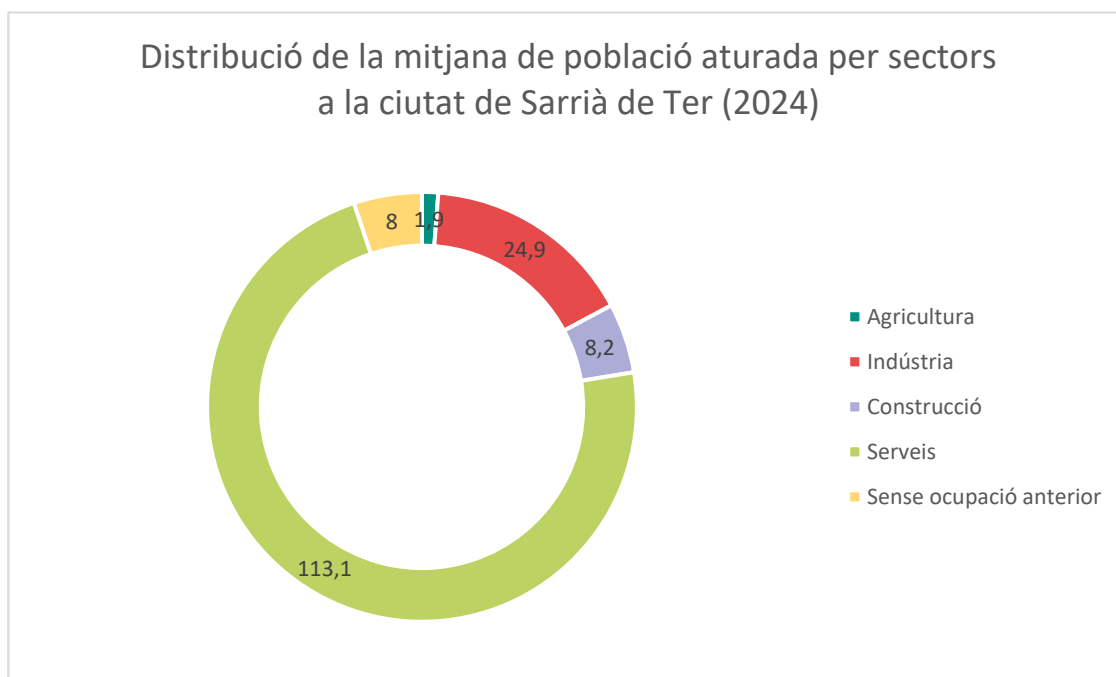

FIGURA 10. DISTRIBUCIÓ DE LA MITJANA DE POBLACIÓ ATURADA PER SECTOR A SARRIÀ DE TER. (2024). FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

Fent un repàs però a l'evolució de l'atur de Sarrià de Ter per sectors durant els últims 25 anys, s'observen dos pics importants de desocupació que no sorprenen gens: el primer a partir de 2007 i fins a 2013 (a excepció de la indústria que l'any 2009 ja anava a la baixa) clarament associats a la crisi econòmica; i l'altre l'any 2020 coincidint amb la pandèmia de la covid-19. En el gràfic es constaten dues qüestions rellevants: la primera és que el sector de l'agricultura és el sector més estable en termes d'atur registrat en tant que no presenta pràcticament canvis durant el període analitzat, incloent les grans crisis mencionades. I la segona és que el sector de serveis és aquell més mutable i inestable en termes d'ocupació laboral, i que va ser sacsejat fortament durant el període de crisi financera. Aquest va arribar al seu pic més alt l'any 2013 però a partir d'aleshores ha anat disminuït progressivament fins l'any 2023, a excepció de la crisi sanitària de la covid-19 que en va elevar l'atur. Pel que fa la construcció, va experimentar un període d'atur elevat entre el 2007 i el 2013, fortament influenciat per la crisi econòmica. No obstant, malgrat els períodes de desestabilització econòmica, l'any 2024 s'observa com pràcticament tots els sectors econòmics a excepció dels serveis, es troben en uns valors semblants o inferiors als de 2005.

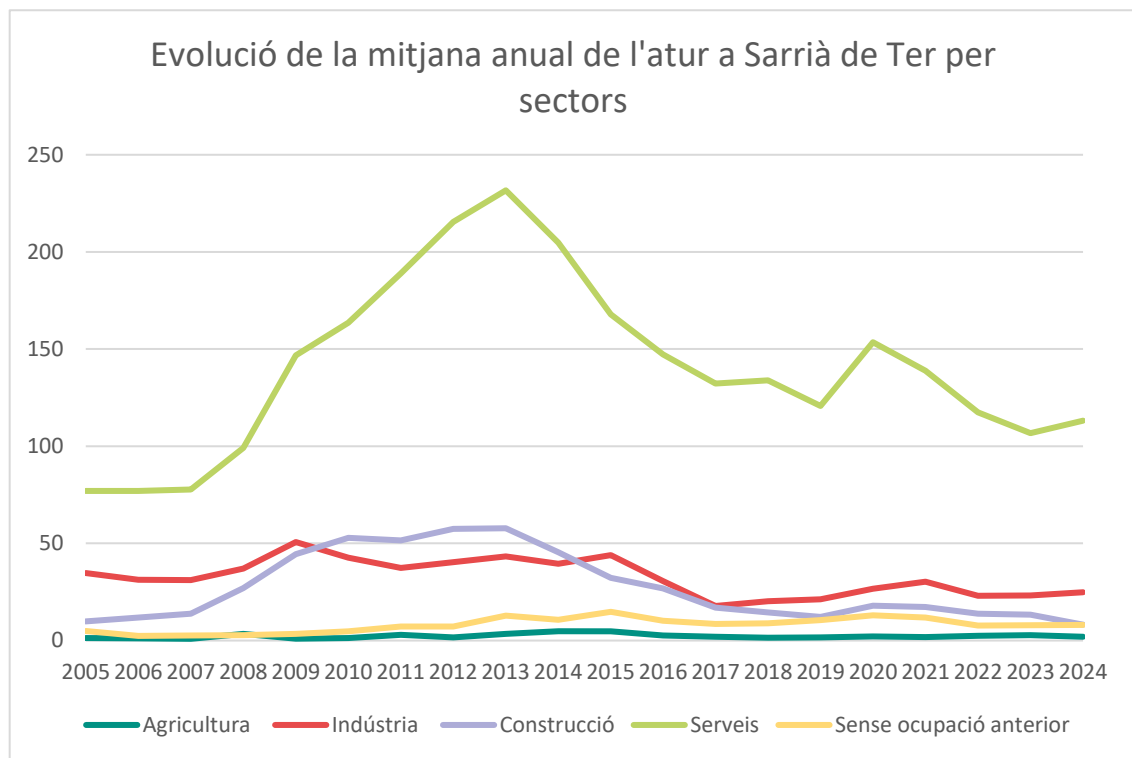
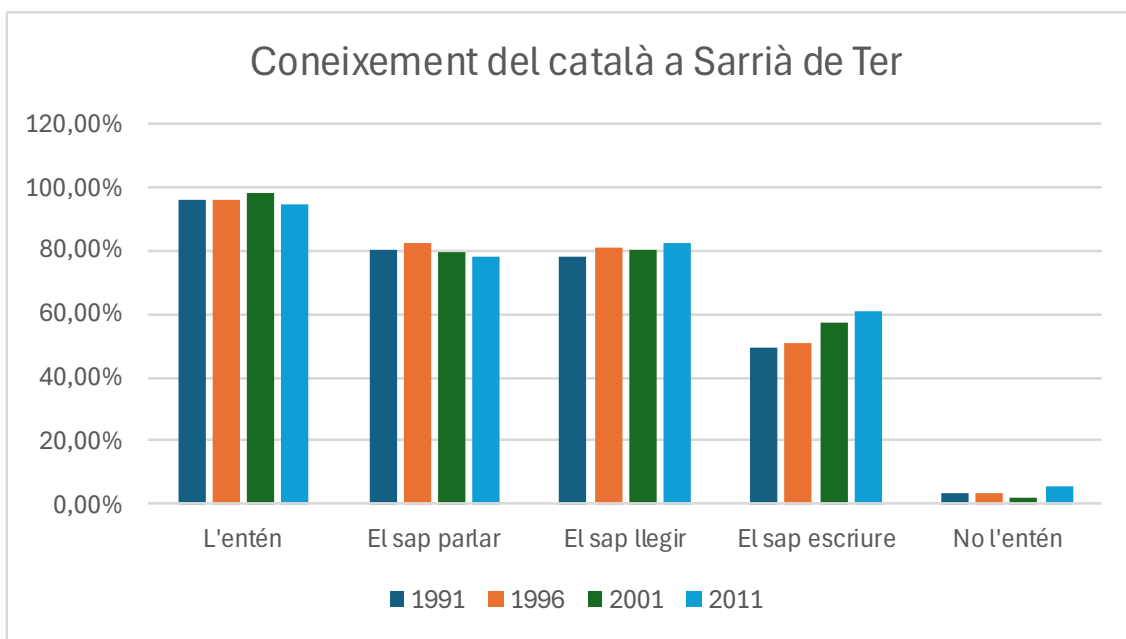

FIGURA 11. EVOLUCIÓ DE LA MITJANA ANUAL DE L'ATUR A SARRIÀ DE TER PER SECTORS ECONÒMICS (2005-2025).
FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE LES DADES DISPONIBLES A IDESCAT.

3.4. SITUACIÓ LINGÜÍSTICA DEL TERRITORI

Situació lingüística

Les dades històriques de coneixement del català a Sarrià de Ter mostren una evolució positiva en les habilitats de lectoescriptura. L'any 2011 (últimes dades detallades disponibles), el grau d'entendre el català era pràcticament universal (94,7%), mentre que el 82,6% de la població el sabia llegir i el 77,7% el sabia parlar. L'habilitat d'escriure el català, tot i ser la més baixa amb un 60,7%, ha experimentat un creixement constant des dels anys 90, quan només el 49% de la població manifestava saber-ne escriure.

Nivell d'instrucció i aprenentatge al llarg de la vida

Segons l'IDESCAT (2022), pel que fa la formació de la població de 15 anys o més, s'observen els següents perfils:

- Un 34,8% compta amb estudis de la primera etapa d'educació secundària.
- Un 24,8% ha completat la segona etapa de secundària.
- Un 28,9% té educació superior, amb una bretxa de gènere rellevant: el 32,9% de les dones tenen estudis superiors enfront del 24,7% dels homes.

És destacable que un 22,5% de la població de 30 anys o més cursa educació formal, la qual cosa indica un interès per l'aprenentatge continuat.

3.5. EQUIPAMENTS CULTURALS DEL MUNICIPI

Part de la programació i gestió cultural del municipi de Sarrià de Ter recau en l'Ajuntament, qui gestiona 3 equipaments públics, per bé que la resta de propostes estan impulsades per part d'organitzacions de caire social i moviment ciutadà.

Centre Cívic La Cooperativa

Es tracta d'un equipament municipal que depèn de la regidoria de Cultura i disposa d'una programació d'activitats per cursos lectius (setembre-juny) amb l'objectiu d'oferir propostes pensades a una públics divers i amb múltiples interessos. D'entre el ventall de propostes s'hi troben cursos i tallers vinculats al benestar, la formació en idiomes, la creativitat i les arts (ganxet, botànica o ceràmica) o bé la salut activa tant mental com física. A més, gràcies als convenis signats amb el Consell Comarcal del Gironès el centre cívic disposa d'aules en les quals es poden impartir diferents nivells d'ensenyament de l'Escola de Música del Gironès¹¹.

Sala Dolors Xabé: És la sala d'exposicions del Centre Cívic i acull anualment fins a quatre exposicions artístiques, tant d'artistes consolidats com emergents, amb l'objectiu d'endinsar el públic en l'art contemporani en diferents disciplines. Gràcies a les seves grans dimensions permet encabir exposicions de gran format i generar diàleg entre les mateixes obres¹².

El Centre Cívic disposa també d'un restaurant que ofereix una oferta de menú i carta per a tots els públics.

Biblioteca Municipal Emília Xargay

Porta per nom l'escultora, pintora i ceramista Emília Xargay nascuda a Sarrià de Ter (1927-2002), i com a servei públic té per objectiu fomentar la cultura, la lectura i lleure, alhora que la formació de tots els públics. Dona cobertura a la seva ciutadania des de l'any 1955, però es troba a la seva actual seu des del 2010, amb un fons multidisciplinari de més de 13.000 elements. L'apartat 2 d'aquest document amplia la descripció de l'activitat de la Biblioteca.

El Centre, Espai d'Arts Escèniques

Situat a les afores del municipi, El Centre és un dels equipaments que donen resposta a la llarga trajectòria que tenen el teatre i les arts escèniques en conjunt a Sarrià de Ter. Va obrir les seves portes l'any 1973 sota el nom de Centre Parroquial i disposa d'una sala principal, a la italiana, a la planta baixa amb un aforament per a 220 persones i també una sala de dimensions més reduïdes, de caràcter més polivalent, per a representacions de format més petit¹³.

¹¹ Dades extretes de la web de l'Ajuntament de Sarrià de Ter. Darrera consulta el dia 07/10/2025.
<https://www.sarriadeter.cat/ajuntament/area-de-serveis-a-les-persones/ajuntament-serveis-a-les-persones-cultura/>.

¹² Dades extretes de la web Sala Dolors Xabé. Darrera consulta el dia 07/10/2025.
<https://saladolorsxabe.sarriadeter.cat/>.

¹³ Dades extretes de la web Teatres de Catalunya. Darrera consulta el dia 08/10/2025.
<https://teatresdecatalunya.cat/teatre/centre-darts-esceniques-centre-parroquial/>.

El Coro

L'edifici ha tingut múltiples usos al llarg del temps, des que Rafael Masó va adaptar-lo per esdevenir la seu de l'Orfeó Joventut de Sarrià. Malgrat l'intent l'any 1936 de convertir-lo en escola municipal, no es va arribar a dur a terme el projecte en la seva totalitat i l'any 1940 es va recuperar de nou com a cafè. L'any 2001 es va reformar de nou i va convertir-se en un centre de dinamització social en el qual conviuen la cafeteria, gestionada per un projecte d'economia social que proporciona oportunitats formatives i laborals a col·lectius en situació de vulnerabilitat, i les sales polivalents ubicades al primer pis, que acullen activitats diverses per a gent gran i altres col·lectius, així com a disposició de per part de tercers¹⁴.

El LECTA i Sarriart

L'any 2022 l'Ajuntament va adquirir les antigues oficines en desús del grup LECTA, antiga companyia Torraspapel i per tant empresa vinculada a la indústria del paper al municipi. L'any següent va obrir les seves portes en aquest espai el nou centre cultural i musical Sarriart, gestionat per l'associació del mateix nom i que actua com a escola de música al municipi¹⁵. Disposa de diversos espais polivalents i ha estat adequat per acollir totes les funcions pròpies d'un centre educatiu musical.

Local d'Apaga la TV

Es tracta d'una Associació sense ànim de lucre, que compta amb un centre autogestionat. D'entre la seva programació destaquen els concerts en directe de grups catalans i abast nacional, amb una tendència al *punk*, rock, electrònica, etc. També organitzen activitats populars en dates assenyalades i en espais de la via pública amb l'ànim de contribuir a la dinàmica cultural local.

Edifici de Rafael Masó – Escoles de Sarrià

L'any 1909 Rafael Masó projecta la reforma de tres cases propietat d'Alfons Teixidor per a ubicar-hi l'escola pública de Sarrià. De l'obra de Masó únicament es conserva la façana, mentre que els interiors han estat totalment reformats a causa dels diversos usos que ha tingut l'edifici.¹⁶

¹⁴ Dades extretes de la web d'El Coro. Darrera consulta el dia 08/10/2025. <https://www.elcoro.cat/>.

¹⁵ Dades extretes de la web Sarriart. Darrera consulta el dia 08/10/2025. <https://sarriart.com/escola/>

¹⁶ Dades extretes de la web de la Fundació Masó. Darrera consulta el dia 01/12/2025. https://rafaelmaso.girona.cat/cat/maso_obres_fitxa.php?id=114

3.6. ALTRES EQUIPAMENTS RELLEVANTS

Centres educatius

Tots els centres educatius del municipi es troben emplaçats a la zona del Pla de l'Horta, a pocs metres els uns dels altres.

EBM Confetti

Escola bressol municipal que dona servei als infants d'entre 0 i 3 anys del municipi. Destaca per ser un centre que posa l'atenció en el joc lliure i desenvolupament de l'autonomia basada en la iniciativa de l'infant, alhora que proporcionar espais i materials per contribuir en el seu desenvolupament. Les aules estan organitzades per rangs d'edat i vetllant per grups reduïts.

Escola Montserrat

Centre públic d'educació per a les etapes d'infantil i primària que també acull alumnes de municipis de l'entorn i consta de dues línies a tots els cursos, excepte 6è de Primària que en son tres. D'entre els diversos projectes que treballen com a centre, en destaquen la Biblioteca i la revista escola "El Saberut". Aquest últim, es tracta d'un projecte creat per alumnes i mestres, i posteriorment editat per l'AFA en el qual s'expliquen i comparteixen projectes i activitats realitzades per cadascun dels nivells educatius.

Institut Ticeris

Centre públic d'educació per a l'etapa de secundària i batxillerat i que té adscrites les escoles públiques de Sarrià i també les de Sant Julià de Ramis, Medinyà, Cervià de Ter i Sant Jordi Desvalls, de manera que es configura una zona escolar al Gironès nord. Com a projectes vinculats a la lectura i l'escriptura, en destaca que en l'assignatura optativa de Comunicació de 4t d'ESO els alumnes creen una revista sobre l'institut i que cada número gira al voltant d'una temàtica diferent. Malgrat el nom del projecte varia al llarg dels cursos acadèmics, està en funcionament des del 2021.

Centre d'educació especial Mare de Déu del Carme

Centre concertat d'educació per a infants i joves amb necessitats educatives específiques i gestionat per la Fundació Els Joncs (a càrrec també d'un centre ocupacional i un centre especial de treball). Aquesta escola va néixer al 1977 per donar cobertura a aquests alumnes proporcionant un projecte educatiu adaptat a cada individu. El centre proveeix servei a gairebé 100 alumnes provinents de les comarques del Gironès, el Pla de l'Estany, l'Alt i el Baix Empordà i La Selva.

Tenint en compte la realitat socioeducativa de Sarrià de Ter, amb quatre centres educatius i amb l'adscripció d'alumnes de Sarrià de Ter i dels municipis de Sant Julià de Ramis, Cervià de Ter, Medinyà, Sant Jordi Desvalls i Viladasens, així com la participació activa d'entitats, estaments i agents educatius (educació no formal), l'any 2024, l'Ajuntament constitueix el Consell Escolar Municipal com a òrgan de consulta, assessorament, proposta i participació en relació amb qualsevol tema relacionat amb l'ensenyament no universitari en l'àmbit territorial del municipi de Sarrià de Ter.¹⁷

¹⁷ Font: Reglament del Consell Escolar Municipal. Núm. BOP 144 · Núm. edicte 6560 · Data 26-07-2024.

CAP

El Centre d'Atenció Primària de Sarrià de Ter es troba ubicat al mateix barri que els centres educatius i dona cobertura a la població del municipi. De l'Equip d'Atenció Primària d'aquest centre també en depenen els Consultoris Locals d'altres poblacions com Medinyà, Cervià de Ter, Colomers o Viladasens, entre d'altres.

Piscina Municipal

Ubicada a les instal·lacions esportives de Sarrià de Dalt, compta amb una piscina de grans dimensions i una de petita per a infants, tot espai descobert. Els serveis dels quals disposa son zona de gespa, bar i vestidors, i només obre les seves instal·lacions durant els mesos d'estiu, de juny a setembre.

Pavelló Municipal d'Esports

Aquestes instal·lacions esportives es troben Sarrià de Baix i compta amb un gran espai principal per a practicar-hi un ventall ampli d'activitats com ara bàsquet, gimnàstica rítmica i d'altres. Consta d'una pista central i tres pistes transversals, juntament amb la zona de vestidors i diferents sales polivalents.

A P A R T A T

4

ANÀLISI DE LA
BIBLIOTECA

4.1. TRAJECTÒRIA DE LA BIBLIOTECA

La biblioteca municipal de Sarrià de Ter va obrir les seves portes l'any 1955 en ple context de la dictadura, ubicada als baixos de l'edifici de l'Ajuntament i amb poc més de 80 m² de superfície. Amb el temps, aquest espai va anar quedant obsolet i limitat per tal d'oferir un servei de qualitat, alhora que dificultava poder disposar d'una biblioteca municipal amb els recursos i a l'alçada d'un servei públic del segle XXI.

Per aquest motiu va començar a planificar-se la construcció d'una nova biblioteca que veuria la seva inauguració l'any 2010. Aquest nou espai més gran, permetia també disposar de més capacitat, serveis i recursos per tal de donar resposta a les necessitats de la ciutadania. Va abandonar la seva ubicació al centre del poble per emplaçar-se a l'espai disponible on hi havia hagut l'antiga fàbrica de Coca-Cola, al barri de Sarrià de Baix.

L'edifici construït pels arquitectes Manuel Martín i Joan Busó amplia la biblioteca fins als 750 m², multiplicant per deu les seves dimensions, i que estant distribuïts en dues plantes. Aquest projecte va ser dut a terme per la col·laboració entre diverses administracions: l'Ajuntament de Sarrià de Ter (el titular), la Generalitat de Catalunya i la Diputació, amb aportacions econòmiques de major a menor inversió respectivament.

En aquesta nova etapa, la biblioteca manté en el nom l'homenatge a l'artista sarrianenca Emília Xargay (1927-2002). Amb l'obertura de la nova biblioteca també es va produir un relleu en la direcció d'aquest equipament.

Durant els últims vint anys de vida de la biblioteca als baixos de l'Ajuntament va estar dirigida per l'Anna Maria Fornells, vilatana de Sarrià, qui va jubilar-se i va deixar pas a l'Anna Sala com a nova directora de l'equipament coincidint amb la inauguració del nou edifici.

4.2. LA BIBLIOTECA EN L'ACTUALITAT

L'equipament

La Biblioteca Emília Xargay disposa d'una missió, visió i valors ben definits, i que articulen el funcionament i dia a dia d'aquest equipament.

Missió

Facilitar a tots els ciutadans sense excepció l'accés lliure i sense límits al coneixement, al pensament, a la cultura i a la informació amb especial atenció als habitants de Sarrià de Ter.

Visió

Consolidar l'accés al coneixement i contribuir a dinamitzar cultural i educativament el municipi utilitzant tots els recursos al seu abast. S'adapta a les necessitats canviants dels usuaris i obre els seus serveis a l'exterior.

Valors

- Compromís amb la prestació d'un servei municipal públic i gratuït per a tots els habitants de Sarrià de Ter.
- Orientar el nostre servei a l'usuari i per a l'usuari amb l'objectiu de millorar les seves necessitats.
- Oferir uns serveis de qualitat respectant la diversitat cultural i social i respectant el medi ambient.
- Oberts a la participació i a la cooperació tant amb entitats municipals com supramunicipals i nacionals per l'acompliment de la nostra missió i valors.
- Compromís amb la societat com a agent dinamitzador cultural i educatiu que som.

Per tant, l'objectiu principal de la biblioteca és fomentar la cultura, el coneixement, la formació i el lleure, essent un servei obert, lliure i gratuït per a tots els ciutadans i ciutadanes independentment de l'edat i els interessos¹⁸.

Per complir amb aquest propòsit, la biblioteca ofereix un seguit de serveis i recursos que posa a disposició d'usuaris i ciutadans. Més enllà del servei d'informació previst per adreçar consultes relacionades amb la biblioteca i activitats, ofereix servei de consulta a sala de les seves reserves, així com servei de préstec dels seus fons, ja siguin en suport paper, CDs o DVDs, com també préstec interbibliotecari. A més, també disposa de la possibilitat de reproduir documents mitjançant fotocòpies, impressions o escaneig, així com aules d'estudi i bústia de devolucions 24h. En l'àmbit de les noves tecnologies la biblioteca posa a disposició dels seus usuaris el catàleg de reserves informatitzat per fer-ne la consulta en línia, així com accés a Internet amb Wi-Fi i ordinadors.

Fons documental

El fons documental de la Biblioteca Emília Xargay constitueix l'eix central del servei bibliotecari i dona resposta a les necessitats informatives, educatives i culturals de la població de Sarrià de Ter. Es tracta d'un fons diversificat, adreçat a públics de totes les edats, que inclou materials de ficció i no-ficció, així com documents destinats al públic infantil, juvenil i adult.

¹⁸ Dades extretes de la web de la Biblioteca Emília Xargay. Darrera consulta el dia 14/01/2026.
<https://www.bibgirona.cat/>

Segons les dades de 2024, el fons documental de la biblioteca es compon de 23.604 documents, dels quals 418 estan reservats a consulta en sala (diccionaris, enciclopèdies, col·lecció local, etc.), deixant un fons de lliure accés de 23.186 documents, equivalent a 4,39 documents per habitant. Durant el 2024 es van prestar un total de 22.893 documents, amb una mitjana de 81,47 préstecs diaris. Els llibres continuen sent el suport més prestat, seguits dels materials audiovisuals, tot i que aquests darrers han experimentat un descens en els últims anys.

El fons s'integra dins el sistema de biblioteques públiques, fet que permet complementar la col·lecció pròpia amb l'accés a altres fons de la xarxa, ampliant així les possibilitats de consulta i préstec per als usuaris. Aquesta integració afavoreix una gestió compartida dels recursos i una optimització de l'oferta documental disponible, i durant l'any 2024 s'ha usat el servei interbibliotecari amb 1.595 documents servits i 1.874 documents rebuts, contribuint a ampliar l'oferta disponible i a reforçar el seu paper dins la xarxa pública.

La col·lecció s'actualitza de manera periòdica per tal d'incorporar novetats editorials i respondre als interessos canviants de la comunitat, tot mantenint una atenció especial a les necessitats del públic infantil i familiar, que constitueix un dels col·lectius amb més presència a la biblioteca. Alhora, el fons reflecteix la voluntat de donar suport a la promoció de la lectura i a l'accés a la informació en diferents formats.

Usuaris

Durant l'any 2024, la Biblioteca Emília Xargay ha consolidat la seva funció com a servei cultural i educatiu central per a la població de Sarrià de Ter. La biblioteca ha rebut un total de 32.162 visitants al llarg de 281 dies d'obertura, amb una mitjana de 114 usuaris diaris, consolidant així la tendència positiva iniciada l'any anterior després d'un període de davallada postpandèmica. Aquest increment posa de manifest la capacitat de la biblioteca de mantenir l'interès i la participació de la comunitat, tot i la disminució global de visites que havien experimentat anys enrere.

Pel que fa als socis amb carnet, la biblioteca compta amb 3.054 usuaris registrats, representant un 56,78 % de la població local (5.378 habitants). Durant l'any 2024 es van realitzar 152 noves inscripcions, reforçant la cobertura i consolidant la presència de la biblioteca entre la ciutadania. Del total de socis, 1.417 usuaris han estat actius, és a dir, han utilitzat almenys una vegada el servei de préstec, el que suposa un 46,39 % dels socis i un 26,34 % del total de la població.

La distribució per edats dels usuaris manté la mateixa proporció que l'any anterior: 31,03 % infants i joves, 59,21 % adults i 10 % entitats, amb un lleuger augment en l'ús per part dels infants de 0 a 11 anys. No obstant això, el públic adolescent i jove (12 a 29 anys) continua sent el menys actiu en l'ús del servei de préstec, un repte que la biblioteca pretén abordar mitjançant col·laboracions amb l'Institut i l'àrea de joventut.

L'activitat de la biblioteca

Més enllà de l'oferta de serveis tradicionals que ofereix una biblioteca, la Biblioteca Emília Xargay promou i acull activitats culturals i de foment de la lectura que són obertes a tothom.

Clubs de lectura

Activitat organitzada per la mateixa biblioteca, amb clubs segons edats i interessos: un Book club per a adults, un club de lectura per a adults, un club infantil de lectura segons etapa educativa (cicle inicial, mitjà i superior) i un d'altres destinat a llegir teatre.

Hores del conte i tallers

Sessions, majoritàriament gratuïtes, de contacontes i activitats creatives adreçades al públic infantil, pensades per a totes les edats i interessos, tant en ocasions especials com en dies qualsevols. Organitzem tallers variats com la creació de màscares de Carnestoltes, fanalets de Nadal, propostes de cuina per a infants, tallers de poesia i moltes altres activitats.

Activitats familiars

Des de fa diversos anys, la biblioteca programa activitats familiars els dissabtes al matí, consolidant aquest espai com un temps de trobada i participació en família. Les propostes s'adrecen a públics de totes les edats i inclouen activitats com biblionadons, musinfant, massatge per a nadons, així com tallers de jocs de taula, lectura assistida amb gossos, educació emocional, reciclatge i altres iniciatives que es renoven periòdicament. La majoria d'aquestes activitats són gratuïtes

Xerrades i presentacions de llibres

La biblioteca organitza xerrades de temàtica diversa, adreçades a públics amplis, així com presentacions de llibres, amb una atenció especial als autors i temàtiques locals, sense excloure altres autors interessats a presentar les seves obres a l'equipament.

Concurs de punts de llibre

Amb motiu de la diada de Sant Jordi, la Biblioteca Emília Xargay organitza anualment un concurs de punts de llibre adreçat a infants a partir de 5 anys. Cada edició estableix un tema concret sobre el qual els participants elaboren el disseny del punt de llibre. El concurs es divideix en tres categories, amb tres premis, que consisteixen en l'edició del punt de llibre guanyador i el lliurament d'un lot de llibres a cada guardonat.

Creació de públics en col·laboració amb els centres educatius

La biblioteca manté una relació estable i continuada amb els centres educatius del municipi, i en el marc d'aquesta col·laboració, la biblioteca ofereix diverses accions de formació d'usuaris adreçades als centres educatius:

- Visites escolars – Es disposa d'un programa estructurat de formació d'usuaris, amb activitats adaptades a tots els nivells educatius, que es pot consultar a l'espai corresponent del web de la biblioteca.
- Maletes viatgeres – Elaboració de lots de materials sota demanda, adaptats a les necessitats i als projectes educatius que s'estan treballant a l'aula en cada moment.
- Assessorament a biblioteques escolars – Suport als centres educatius del municipi que ho sol·licitin en aspectes relacionats amb la gestió, l'organització i el funcionament de la seva biblioteca escolar.

Organigrama i gestió

La Biblioteca Emília Xargay forma part del Sistema de Lectura Pública de Catalunya i és gestionada per l'Ajuntament de Sarrià de Ter, amb el suport de la Subdirecció General de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Girona.

A nivell d'estructura organitzativa la biblioteca depèn directament de l'Àrea de serveis a les persones de l'Ajuntament de Sarrià de Ter, juntament amb dos altres equipaments municipals, el Centre Cívic "La cooperativa" i El Centre, Espai d'Arts Escèniques.

FIGURA 12. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA MUNICIPAL. FONT: MEMÒRIA 2024 DE LA BIBLIOTECA EMÍLIA XARGAY.

Pel que fa a l'organigrama intern de la biblioteca, l'equip de treball actual està format per 4 persones que desenvolupen les tasques de gestió interna i atenció a l'usuari de manera coordinada, comptant amb direcció i tres tècniques auxiliars, una de les quals a jornada completa, mentre que les altres dues compten amb un contracte de jornada parcial.

- Anna Sala Xargay – Directora
- M. Carmen Carrascal Pardo – Tècnica auxiliar de biblioteca amb dedicació de jornada completa.
- M. Del Mar Casas Oller – Tècnica auxiliar de biblioteca amb dedicació de jornada de 20h.
- Rosa Dachs Peitiví – Tècnica auxiliar de biblioteca amb dedicació de 15h.

L'equip de la biblioteca es manté estable des del 2020, malgrat la perspectiva de futur és consolidar una de les places, així com ampliar l'horari de les dues tècniques auxiliars fins a 35h per tal d'ajustar-ho als estàndards que estableix el Mapa de Lectura Pública de Catalunya en què recomana disposar del següent equip: 1 director/biblioteca, 3 tècnics auxiliars i 0/1 subaltern a jornada completa.

Col·laboracions i convenis

La Biblioteca Emília Xargay ha consolidat col·laboracions amb diverses entitats del municipi i àrees de l'Ajuntament, complint així un objectiu de llarg termini.

Amb el CEIP Montserrat ha treballat no només en visites de formació d'usuaris, sinó també en activitats com el concurs de punts de llibre, el club de lectura infantil, la prescripció lectora a les aules i l'assessorament a la biblioteca escolar.

Amb el Centre Cívic "La Cooperativa" s'han organitzat cursos, xerrades i el club de lectura d'art, fomentant la col·laboració cultural. També han col·laborat amb Jubilus Gerontologia en tallers i activitats especials com l'exposició del 8M i Sant Jordi, i amb l'Àrea de la Dona en actes del 25N i les jornades de l'8M. Amb l'Àrea de Desenvolupament Local i el CAP de Sarrià de Ter han participat en projectes de participació ciutadana, agenda urbana i cursos de salut comunitària.

A nivell de xarxa bibliotecària, formen part del CLER (Club de Lectures Recomanables) des de 2011 i del grup Llibres i Companyia des de 2010, compartint recursos i experiències

amb altres biblioteques gironines. També participen en l'Espai de Coordinació Comarcal, que agrupa biblioteques de la comarca del Gironès per promoure la cooperació i el treball en xarxa.

4.3. DADES D'OFERTA I INDICADORS DE RENDIMENT

La biblioteca municipal Emília Xargay de Sarrià de Ter mostra una trajectòria de creixement i consolidació de dades molt per sobre de la mitjana esperada per a municipis de la seva franja de població.

El nombre total de visitants l'any 2024 és de 32.162, fet que consolida una tendència a l'alça, ja que des del 2023, amb 31.745 visitants, s'han recuperat les xifres prèvies a la pandèmia. La biblioteca se situa actualment en un creixement positiu i en dades similars a les de l'any 2018 després d'un descens del nombre de visitants de manera sostinguda des del 2015.

Indicador	2020	2021	2022	2023	2024
Visitants totals	18.374	25.569	27.735	31.745	32.162
Mitjana diària	84	95	100	113	114
Préstecs totals	15.204	22.611	22.649	23.054	22.893
Carnets totals	2.513	2.603	2.747	2.906	3.054
Fons documental	25.956	27.716	29.050	25.537	23.604
Activitats realitzades	147	90	123	126	118
Participants	1.024	1.047	2.073	1.660	2.444

- Visites: S'ha produït un increment del 16% en les visites entre 2022 i 2024.
- Usuaris amb carnet. El total d'usuaris amb carnet és de 3.054 d'un total de 5.404 habitants (amb 152 carnets nous expedits el 2024). Aquesta xifra equival al 56,5% de la població de Sarrià de Ter.
- Usuaris actius. La mitjana d'usuaris actius per habitant de la biblioteca és de 0'26, la mitjana de la comarca del Gironès és del 0'16 i de les comarques gironines un 0'12.
- Tipus de socis. La biblioteca és majoritàriament usada per la població adulta, un 71% dels usuaris són adults de 30 a 64 anys.
- Préstecs. La mitjana per habitant de la biblioteca és de 4'33, la mitjana de la comarca del Gironès és de 2'15 i de les comarques gironines un 1'66.
- Activitats: L'activitat amb més participació són els Clubs de lectura. El 2024 s'han realitzat menys activitats, però amb més participació que els anys anteriors.

En comparar la situació de la biblioteca Emília Xargay amb la mitjana del Sistema de Lectura Pública de Catalunya, els resultats són destacables:

- Penetració social: El 56,5% de la població de Sarrià de Ter té carnet de la biblioteca, una xifra superior a la mitjana catalana, que se situa en el 43,2%.
- Freqüència d'ús (visites): La biblioteca registra 5,96 visites per habitant, dada que duplica amb escreix la mitjana de Catalunya (2,75 visites per habitant).

- Riquesa documental: Amb 4,32 documents per habitant, Sarrià de Ter supera àmpliament la mitjana del país (1,94 documents per habitant).
- Dinamització: La biblioteca organitza unes 23,6 activitats per cada 1.000 habitants, mentre que la mitjana catalana és de 9,9. L'assistència també és superior: 311 participants per cada 1.000 habitants a Sarrià i 188 a Catalunya.

Reptes i Potencials

D'aquestes dades es poden extreure algunes conclusions preliminars a tenir en compte. La biblioteca disposa d'un perfil d'usuari actiu (48,62% dels socis han fet servir el préstec almenys un cop l'any), sense oblidar que la majoria (71%) són adults i costa més arribar a altres tipus de públics. El fons per a joves (482 documents) és el més reduït comparat amb el d'adults (13.557) i infants (6.623). El pla hauria de posar especial focus en fomentar l'escriptura i la lectura en aquesta franja d'edat.

Cal destacar també la xarxa de col·laboració amb el territori a diferents nivells, tenint en compte les relacions existents amb mitjans de comunicació com Ràdio Sarrià de Ter, TV Girona i la revista Parlem de Sarrià, així com les col·laboracions amb centres educatius, entitats, l'àrea de gent gran de l'Ajuntament a través de Jubilus i grups de treball, entre altres. A més, la biblioteca és un lloc de pas a les portes de Girona, fet que n'afavoreix l'ús per part de persones que no resideixen estrictament al municipi.

Si bé l'activitat de lectura està molt consolidada a través dels clubs (narrativa, teatre, anglès, infantil, art, novel·la negra) o l'hora del conte, no hi ha activitats directament relacionades amb l'escriptura. Introduir propostes com tallers d'escriptura creativa o concursos literaris podria diversificar el perfil de participant.

En resum, la Biblioteca Emília Xargay funciona localment com un motor cultural que obté bons resultats a un nivell estadístic. El Pla local de foment de la lectura i l'escriptura de Sarrià de Ter pot aprofitar l'alta participació existent per introduir noves propostes que siguin especialment atractives per al públic juvenil, mantenir i potenciar estratègies de prescripció lectora, així com consolidar i ampliar les col·laboracions existents amb altres agents locals.

A P A R T A T

5

DIAGNOSI

5.1. PROCÉS CONSULTIU

Un cop realitzada la recerca documental per tal d'obtenir un anàlisi qualitatiu de la biblioteca, el seu entorn i context, s'ha procedit a desenvolupar el treball de camp pertinent per tal d'identificar les necessitats, estats d'opinió o propostes. L'objectiu principal d'aquesta fase és obtenir una fotografia més detallada de la situació del museu i el seu àmbit d'influència per tal de fonamentar i orientar el pla amb més coneixement de causa.

El treball de camp s'ha abordat a través de la realització de:

- Entrevistes individuals a agents clau del territori, alguns dels quals també formen part del grup motor.
- Grups focals que han permès generar espais de diàleg amb persones procedents d'àmbits diferents, amb qui contrastar hipòtesis a partir de les seves experiències i percepcions sobre la ecosistema cultural del municipi i la possibilitat de futures campanyes específiques en relació a la promoció de la lectura i l'escriptura.
- Enquesta ciutadana.

Resultats de l'enquesta ciutadana

L'enquesta, tramesa mitjançant els canals de comunicació oficials de l'Ajuntament i la Biblioteca i a través de xarxes socials, ha obtingut una modesta participació, comptant amb un total de 41 respostes. A continuació es sintetitza el perfil de les persones enquestades.

Aquestes són majoritàriament d'entre 25 i 44 anys (46,34%), d'entre 45 i 64 anys (43,9%) i en molt menor mesura menors de 14 anys (7,32%) i d'entre 65 i 80 anys (2,44%); no s'ha obtingut respostes de persones d'entre 15 i 24 anys ni de majors de 80 anys. Són dones en un 65,85% dels casos, homes en un 31,71, mentre que la resta han preferit no indicar el seu gènere. Un 36,59% resideixen a Sarrià de Baix, un 21,95% a Pla de Vinyers, un 19,51% a Sarrià de Dalt, un 14,63% al Pla de l'Horta, un 4,88% al Pla dels Socs i en un 2,44% dels casos a Sant Julià de Ramis; no s'ha obtingut respostes de veïns de La Rasa. El nivell d'estudis agregat assolit per part de les persones que han respost es troba en els estudis superiors en un 65,85%, indicant una gran disparitat en relació amb la mitjana real de Sarrià de Ter, que es troba en un 30%, en la resta dels estudis postobligatoris en un 24,39%, i en els estudis obligatoris en el 9,76%.

Tot i no representar la realitat diversa del municipi, l'enquesta aglutina múltiples aspectes interessants a tenir presents en el marc del pla.

Hàbit de lectura i preferències

Les persones enquestades exposen un hàbit de lectura considerable, ja que la majoria d'elles llegeix fora del context laboral o formatiu múltiples cops per setmana o cada dia. D'aquestes persones, un 46% escriu fora de l'àmbit laboral o formatiu.

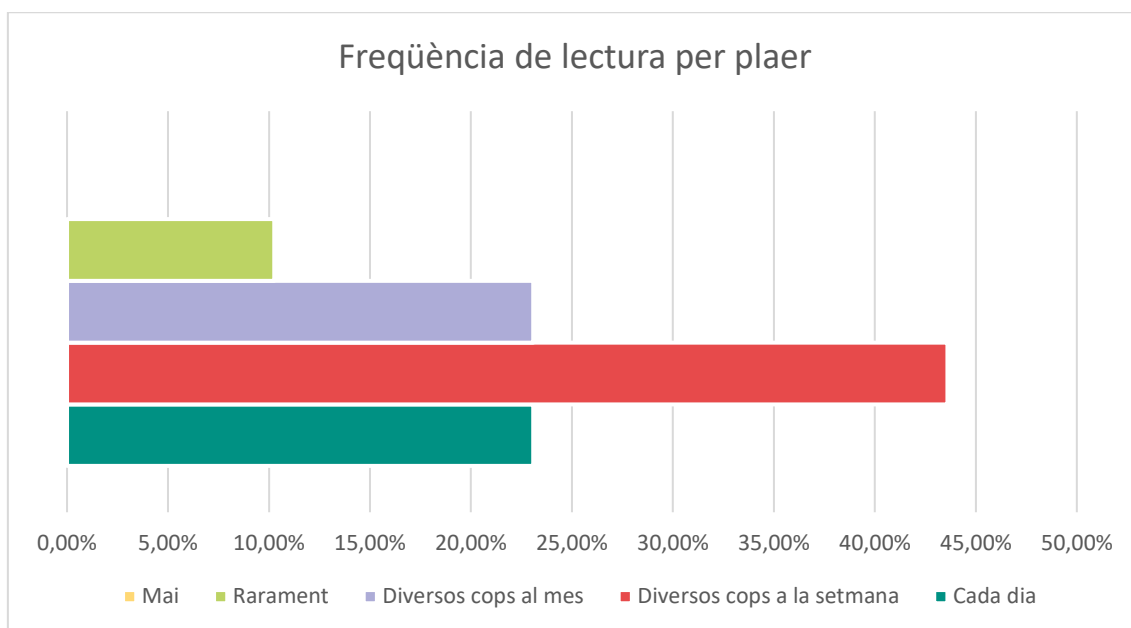

FIGURA 13. FREQUÈNCIA DE LECTURA. FONT: ENQUESTA TRAMESA A LA CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

El suport en paper segueix sent l'opció preferida per part de la pràctica totalitat de persones que ha respost l'enquesta.

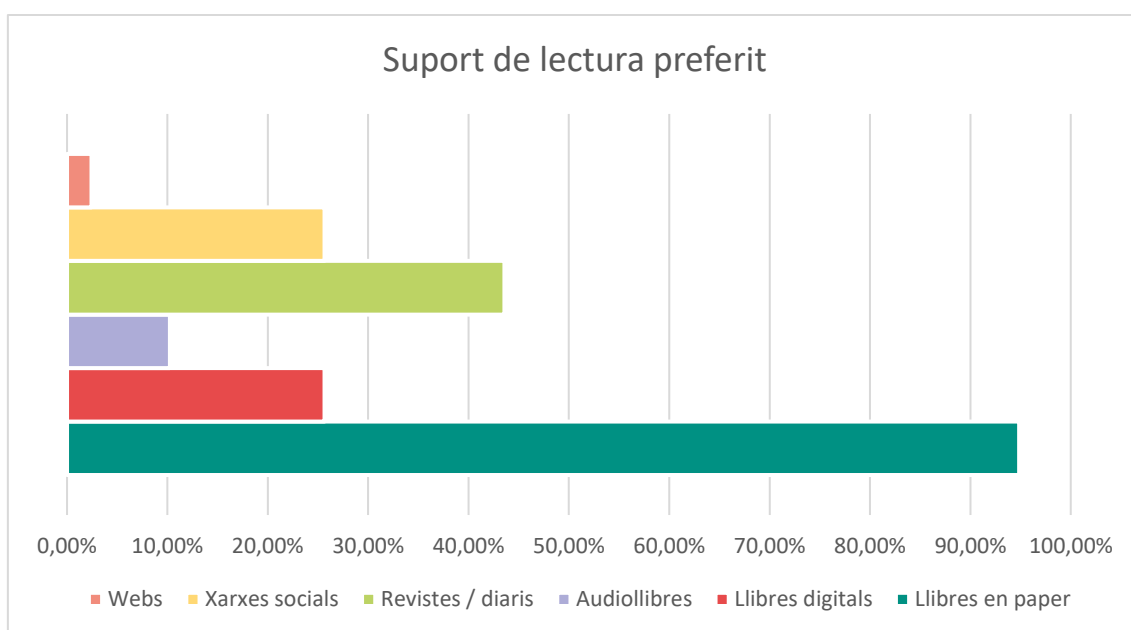

FIGURA 14. SUPORT DE LECTURA PREFERIT. FONT: ENQUESTA TRAMESA A LA CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

En relació a la preferència relativa al gènere literari, la novel·la és el que té una major presència, seguida de molt lluny per la literatura infantil o juvenil i l'assaig. En relació a l'escriptura, de l'esmentat 46% anterior, més de la meitat escriuen un diari personal, mentre que altres pràctiques molt menys presents són articles en mitjans de comunicació diversos o a les xarxes socials. De manera menys representativa, novel·la, relats o teatre.

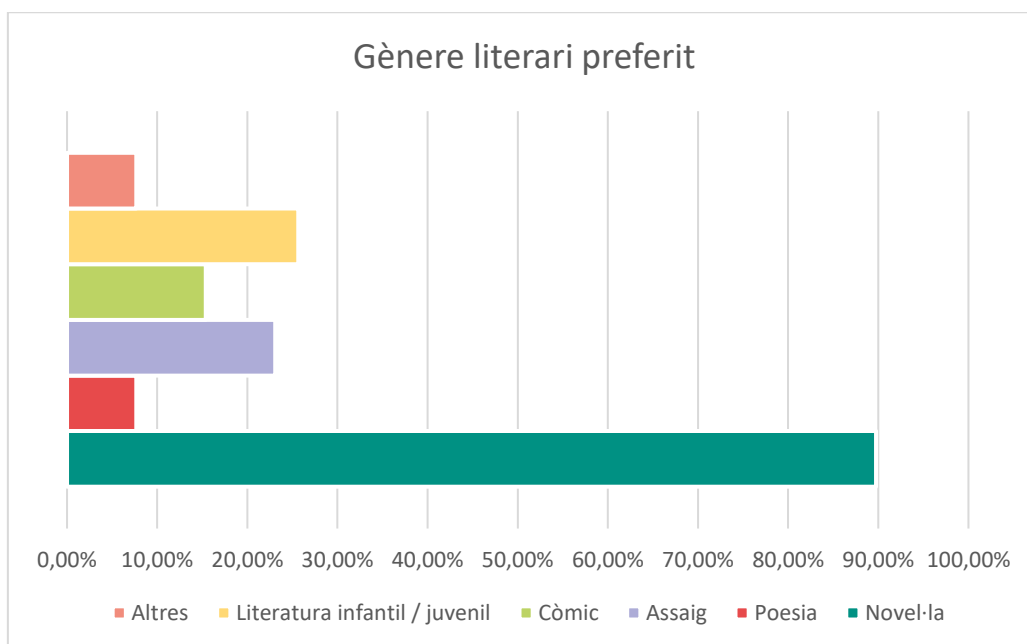

FIGURA 15. GÈNERE LITERARI PREFERIT. FONT: ENQUESTA TRAMESA A LA CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

Les persones enquestades declaren que adquireixen preferentment les seves lectures en llibreries i a la Biblioteca Emília Xargay. Una tercera part també ho fa per internet, mentre que una quarta part també recorre a l'intercanvi en els seus cercles socials o a altres biblioteques de l'entorn proper.

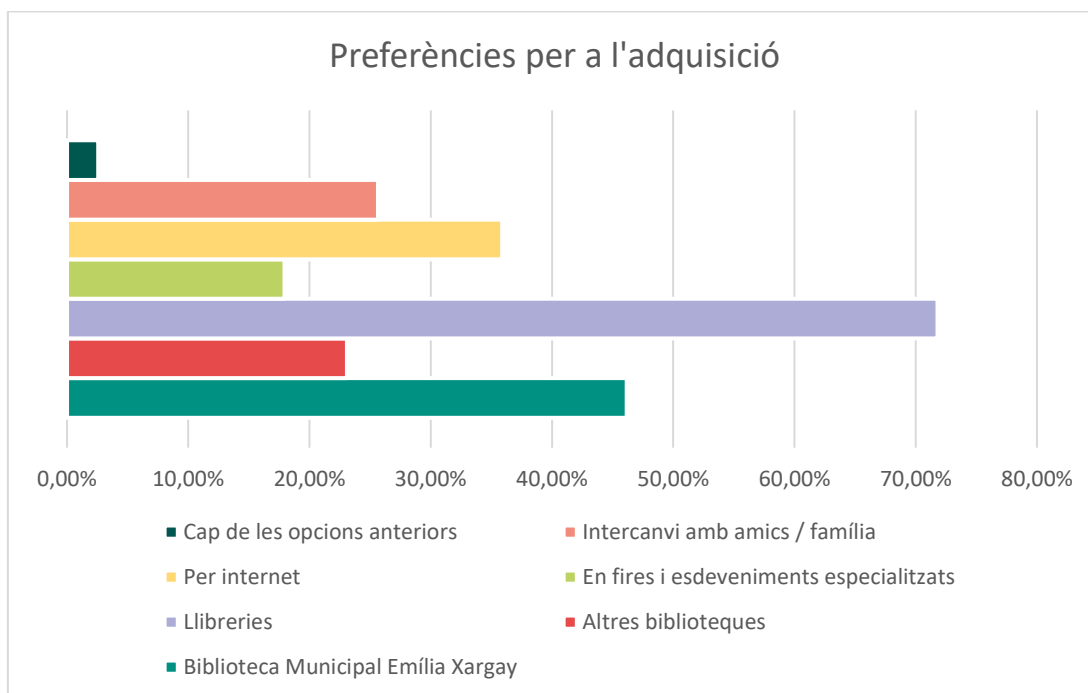

FIGURA 16. PREFERÈNCIES PER A L'ADQUISICIÓ DE LES LECTURES. FONT: ENQUESTA TRAMESA A LA CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

Mentre que abans s'apuntava al fet social entorn de la lectura, com és l'intercanvi, i al fet personal de l'escriptura, com pot ser el procés d'elaboració d'un diari personal, les

motivacions expressades per part de les persones que han respost l'enquesta destaca no només el factor d'oci, sinó també d'aprenentatge.

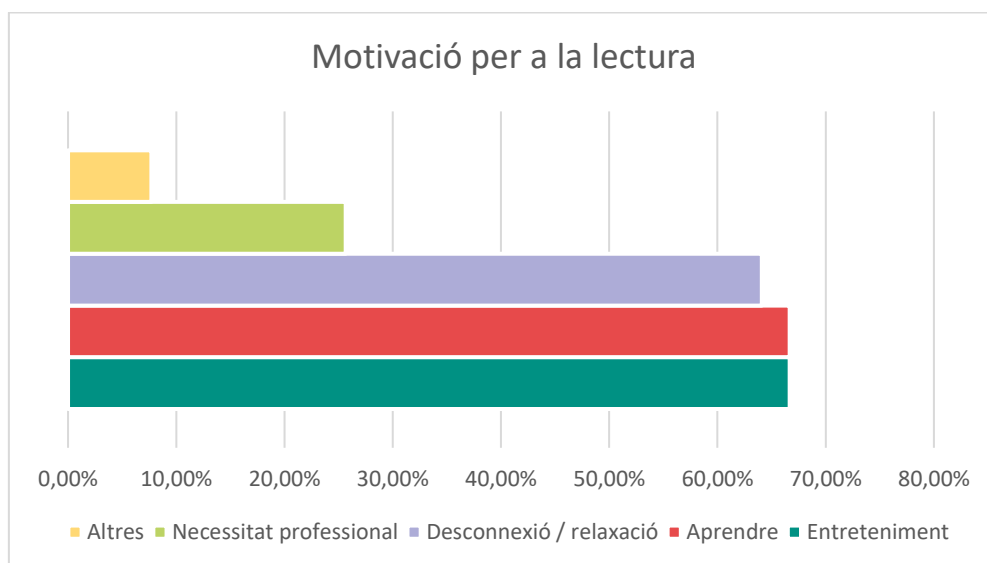

FIGURA 17. MOTIVACIÓ PER A LA LECTURA. FONT: ENQUESTA TRAMESA A LA CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

L'àmplia majoria de persones que han pres part en l'enquesta exposen la falta de temps com el principal problema per a desenvolupar la seva tasca professional, seguit de la falta d'hàbit; sent la resta de raons pràcticament residuals.

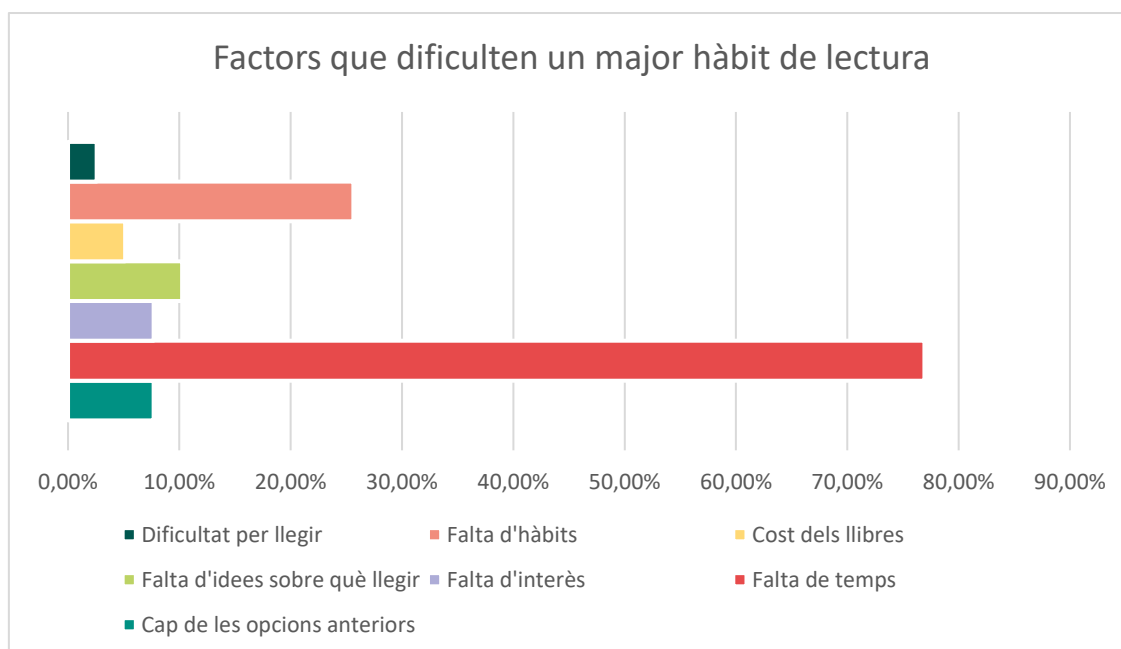

FIGURA 18. FACTORS QUE DIFÍCULTEN L'HÀBIT LECTOR. FONT: ENQUESTA TRAMESA A LA CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

En relació a l'acció cultural i de foment de la lectura que desenvolupa la Biblioteca Municipal, es destaca principalment l'ampli reconeixement per part de la ciutadania de la programació dels clubs de lectura i de l'hora del conte, així com dels tallers infantils i les presentacions i xerrades. Per contra, la participació en aquestes mateixes activitats no és tant extensa, tenint en compte que el 51,35% de les persones enquestades no participa en cap de les tipologies d'activitat que proposa la Biblioteca.

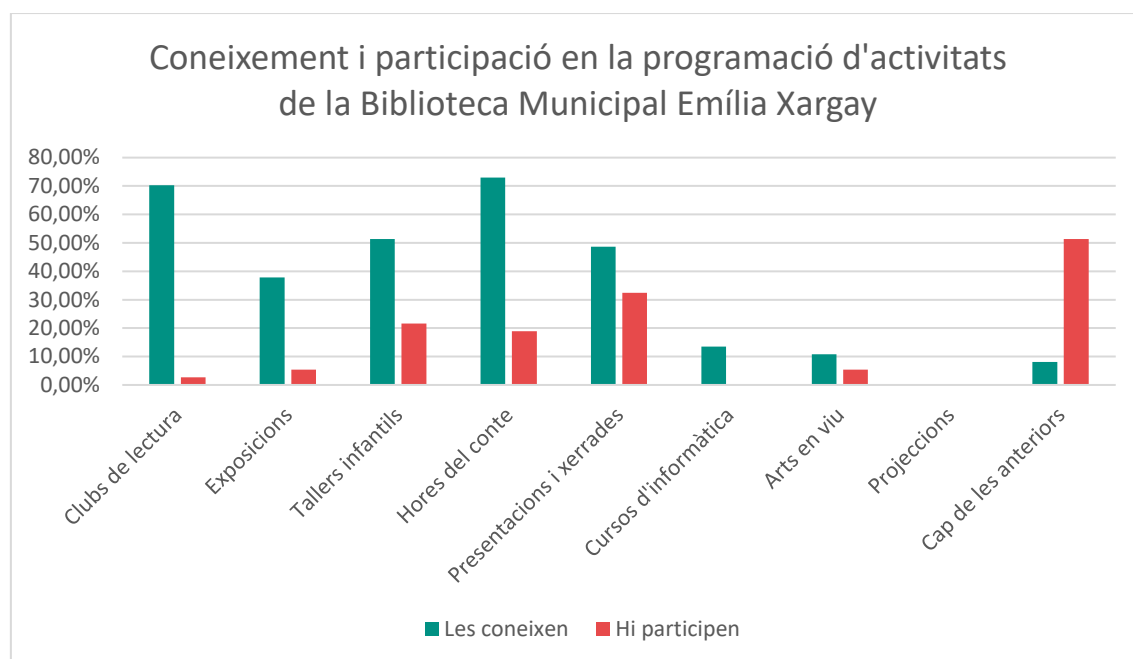

FIGURA 19. CONEIXEMENT I PARTICIPACIÓ EN LA PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS DE LA BIBLIOTECA EMÍLIA XARGAY.
FONT: ENQUESTA TRAMESA A LA CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

Les persones participants del procés han apuntat certes activitats que consideren d'interès per al municipi de Sarrià de Ter en el camp del foment de la lectura i l'escriptura. En el cas de la programació de la biblioteca, aquestes propostes refereixen principalment al suport i formació adreçada a les famílies per a generar hàbits lectors, el reforç de la programació per a franges d'edat menys ateses i la incorporació de gèneres literaris amb menor presència.

- Lectura infantil
- Formació per a famílies
- Hora del conte 0-3
- Club de lectura de clàssics
- Club de lectura per a infants de 6-8 anys
- Pensament / debats

En relació al conjunt del municipi, s'ha recopilat una àmplia varietat d'iniciatives proposades que refereixen tant a la programació cultural relacionada amb l'àmbit literari al municipi com a la promoció i l'impuls de la lectura i l'escriptura.

- Tallers d'escriptura
- Lectura al carrer

- Concursos d'escriptura
- Jornades literàries / fira del llibre
- Maratons de lectura i/o escriptura
- Educació emocional per a infants
- Activitats a l'aire lliure
- Apadrinaments lectors
- Tallers d'escriptura creativa
- Tallers sobre ciència ficció i novel·la històrica
- Bústies on compartir llibres

En el marc de la diagnosi relativa als espais de la via pública, les persones participants del procés han assenyalat múltiples indrets d'especial interès al municipi a tenir en compte. Aquests poden desplegar un rol en el marc del pla tant des de la perspectiva de la descentralització de l'acció cultural com de la connexió entre la lectura i l'escriptura i el municipi de Sarrià:

- Parcs, zones arbrades o amb gespa
- El passeig del riu
- Altres punts propers al riu
- El Salt del Timbarro
- Riera d'en Xuncla
- Vies verdes
- El Pi de la Bateria
- La vil·la romana del Pla de l'Horta
- En llocs interiors itinerants

Si bé cap de les propostes anteriors és vinculant, aquesta informació ofereix un valuós punt de partida per al desenvolupament de la proposta estratègica del pla.

5.2. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA DURANT L'ETAPA ESCOLAR

El pla lector a l'Escola Montserrat

L'escola Montserrat, com a única escola pública d'Infantil i Primària de Sarrià de Ter, té un ecosistema lector molt consolidat (pla lector, biblioteca activa, projectes com padrins lectors, el llibre viatger, els jocs florals, i altres) i una col·laboració habitual i fluida amb la Biblioteca municipal a través de visites, préstecs i activitats compartides.

L'escola Montserrat aplica un **Pla lector** des de fa més de 15 anys amb mitja hora diària de lectura a tots els cursos de **Primària**, i uns minuts cada tarda de lectura en veu alta modelada per la tutora als cursos de **Infantil**. El pla lector compta amb **suports docents específics** i combina lectures obligatòries i per plaer, amb varietat de tipologies textuais, principalment en català i castellà, però també en anglès.

El centre disposa tant de **biblioteca escolar** com de **biblioteques d'aula**, amb llibres que l'alumnat pot triar i utilitzar en espais clau com l'entrada del matí. La **comissió de biblioteca** impulsa el projecte de **bosses viatgeres** setmanals per a cada classe, endevinalles mensuals i decoració temàtica anual de la biblioteca, a més d'obrir-la cada dia a l'hora del pati per a lectura i deures. D'altra banda, s'organitzen **visites anuals d'autores i autors** (a través del programa Lletres a les aules de la Generalitat o a través d'editorials), amb lectura prèvia del llibre per part del grup, preparació d'entrevistes i activitats de recerca, que tenen un fort impacte en la valoració de la lectura per part de l'alumnat. A més, l'escola manté el projecte integrat a tots els cursos de **padrins lectors** (de 3r a 6è apadrinen els alumnes de Infantil i de 1r i 2n) i organitza uns **Jocs florals** interns des de fa 19 anys, a la vegada que desenvolupa el **Llibre viatger** a 1r i 2n i participa al **Certamen de lectura en veu alta** amb el curs de 6è.

Quant a l'escriptura, tots els cursos disposen d'1 h i 30 min setmanals d'**expressió escrita** en grup reduït, per atendre la diversitat i treballar diferents gèneres textuais. A més, es publica la **revista escolar** El Saberut dues vegades l'any, on cada classe escriu textos sobre activitats que volen compartir amb les famílies.

En matèria de política lingüística, l'escola ha participat en el programa ULAE del qual n'ha extret **compromisos** concrets com prioritzar l'ús del català per part del personal en tots els àmbits del centre, mantenir el català encara que alumnat o famílies es dirigeixin en castellà (sempre que entenguin el missatge) i fer repetir en català missatges que els infants hagin formulat en castellà, reforçant el docent com a model lingüístic. S'han revisat **documents interns** –actualització del pla d'acollida, revisió de circulars i informes– i s'han acordat **mesures organitzatives** com la creació de famílies acollidores que poden ajudar en la comprensió i traducció, reunions amb responsables de menjador per garantir el català com a llengua vehicular en aquest espai, la promoció del català als temps de lleure, la seqüenciació i programació de la llengua oral per tot el centre, així com l'ús de suports visuals i frases d'ús habitual a l'aula i la introducció d'una paraula “contrasenya” per recordar el retorn al català quan es detecta canvi de llengua.

Finalment, pel que fa a la relació amb la **Biblioteca Municipal**, l'escola organitza **visites** de 13 a 4t de Primària, amb activitats variades, temps de lectura i tria de llibres, i gestiona

préstecs ampliat per a les biblioteques d'aula. També participa en **iniciatives** com el concurs de punts de llibre de Sant Jordi, difon les activitats que ofereix la Biblioteca a les famílies i, en ocasions, hi exposa treballs d'alumnes.

Reptes i potencials

Internament, es podria reforçar la **motivació lectora a 5è i 6è** (on el propi centre detecta una disminució de l'interès per la lectura) treballant formats propers als interessos actuals (novel·la gràfica, còmics, llibres vinculats a videojocs, lectures digitals guiades) i integrant-hi espais de conversa crítica sobre pantalles i lectura. També es podrien recuperar o reinventar projectes que havien funcionat com **Un munt de llibres** per gamificar la lectura i vincular-los a celebracions com Sant Jordi o desenvolupar-los de forma coordinada amb agents externs per potenciar-ne la dimensió social.

Amb la **Biblioteca Municipal**, es podria ampliar la col·laboració més enllà de les visites anuals, codissenyant **itineraris lectors** específics per cicles (especialment per a cicle superior) i clubs de lectura escolars o mixtos escola-biblioteca. També es podria reforçar l'ús de la Biblioteca com a espai de presentació pública d'escrits de l'alumnat (textos dels Jocs florals, articles d'El Saberut, booktrailers o recomanacions lectores), i coordinar la selecció de **fons específics** de lectura fàcil, còmics, revistes i materials audiovisuals que donin resposta a la diversitat de gustos i nivells lectors detectada a l'escola.

En relació a altres agents municipals, es podria potenciar el projecte Booktubers i el podcast amb **Ràdio Sarrià** com a espai on l'alumnat recomana llibres i comparteix experiències de lectura, combinant lectura, oralitat i escriptura de guions. Es podria enfortir el vincle entre El Saberut i la revista municipal **Parlem de Sarrià**, oferint espais periòdics reservats a textos d'alumnat (no només els guanyadors dels Jocs florals) i fomentant la corresponsabilitat dels infants com a autors. També es podria donar continuïtat i més dimensió lectora a les experiències amb la **residència d'avis**. Finalment, amb l'**institut Ticeris** es podria explorar dur a terme uns Jocs florals compartits o itineraris comuns de lectura i escriptura, aprofitant que ambdós centres tenen plans lectors consolidats i tradició en certàmens literaris. També es podria plantejar la coordinació amb **monitors de menjador** i altres agents educatius (extraescolars, esplai) per reforçar l'ús del català i les pràctiques de lectura informal en moments no lectius, en coherència amb l'experiència del projecte d'Usos Lingüístics en l'Àmbit Educatiu (ULAE)¹⁹.

El pla lector a l'Institut Ticeris

L'institut Ticeris disposa d'un Pla lector consolidat que s'aplica de manera continuada des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat, amb una organització horària que permet garantir **30 minuts diaris** de lectura mitjançant la redistribució de cinc minuts de cada hora lectiva. A

¹⁹ <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/linies-estrategiques/pla-llengua-catalana/index.html>

tots els cursos es treballa amb una lleixa de llibres a l'aula, en un clima de silenci i concentració, amb llibertat d'elecció de la lectura per part de l'alumnat. Un cop finalitzada la lectura d'un llibre, l'alumne elabora una fitxa breu on destaca algun aspecte rellevant i valora si el recomanaria, i els divendres es reserva un espai específic per compartir **recomanacions** entre iguals, reforçant la dimensió social de la lectura.

Un element clau del pla és el paper del **professorat com a model lector**, ja que durant l'espai de lectura els docents (el tutor del grup i dos cotutors) també llegeixen i fan visible l'hàbit lector. A Batxillerat, aquest temps s'orienta principalment a la **lectura en veu alta** de textos obligatoris, i d'una selecció de poemes, amb una atenció especial al comentari i a la conversa al voltant del text. Paral·lelament al Pla lector, el centre ha incorporat un espai setmanal de **lectura científic-tècnica** a cada grup, conduït per professorat de matèries com química, biologia o matemàtiques, que proposa la lectura d'articles de divulgació científica amb l'objectiu d'ampliar els usos de la lectura i vincular-la a altres àmbits del coneixement, iniciativa que ha tingut una bona acollida entre el professorat implicat.

El centre desenvolupa també un **projecte artístic de centre** que entén les arts com a eix estructural i no com a matèries secundàries. Hi ha optatives de música, teatre i arts visuals des de 1r d'ESO fins a 1r de Batxillerat, amb una presència obligatòria de la **música** a 1r i 2n d'ESO i de les **arts visuals** a 1r i 3r, mentre que el **teatre** s'ofereix com a optativa de 2n a 4t. Aquest projecte ha afavorit la creació de **grups de música autònoms** que assagen al centre, participen en concursos o graven videoclips, i ha consolidat una pràctica teatral que culmina en representacions obertes a tot l'alumnat, sovint en espais com el centre cívic de Sant Julià de Ramis. A més, el centre garanteix sortides culturals anuals al teatre, tant a Barcelona com a Girona.

Pel que fa a les matèries de llengua, l'institut ha elaborat **materials propis** que parteixen d'un eix temàtic diferent a cada curs i que orienta la selecció de textos i les pràctiques de lectura i escriptura. Es dona importància a la lectura en veu alta del professorat com a model d'entonació i ús del llenguatge, al treball del lèxic i a la introducció progressiva de continguts morfosintàctics, que es connecten també amb temes d'interès. Paral·lelament, s'ofereixen propostes d'**enriquiment curricular** amb oferta voluntària d'activitats com participar d'un **club de lectura** trimestral o **quaderns de bitàcola** d'escriptura lliure, amb una participació estable d'una vintena d'alumnes per curs. El centre manté una col·laboració habitual amb la Biblioteca, que inclou clubs de lectura per a cada curs, visites guiades amb 1r d'ESO, invitacions a activitats fora d'horari lectiu i l'obertura ampliada de la biblioteca en períodes d'exàmens de Batxillerat.

Reptes i potencials

En el marc del Pla de foment de la lectura i l'escriptura de Sarrià, una de les principals línies de treball podria ser l'enfortiment del vincle amb les **famílies**, ja que el centre detecta dificultats per transmetre el valor de la lectura fora de l'àmbit escolar. Es podria explorar una estratègia municipal compartida que inclogués accions de sensibilització adreçades a les famílies, amb **orientacions concretes** sobre com acompanyar la lectura a casa, la importància de disposar de llibres propis i el paper de la lectura en el desenvolupament personal i acadèmic, establint continuïtats entre la llar d'infants, l'escola

Primària i l'institut, i a la vegada reforçant que la lectura no depengui exclusivament de les institucions escolars.

En relació a la Biblioteca Municipal, es podria **reforçar la coordinació** existent ampliant els espais de treball conjunt, tot i les limitacions de temps del professorat, mitjançant fórmules que facilitin la planificació compartida d'activitats lectores, clubs de lectura o propostes d'enriquiment curricular sense incrementar la càrrega docent (com havia passat amb el projecte.edu). També es podrien repensar **figures de coordinació lectora o de biblioteca** que permetessin donar continuïtat als projectes i ampliar les visites i activitats vinculades a esdeveniments literaris, teatrals o commemoratius, connectant-les de manera més explícita amb el currículum.

El projecte artístic del centre ofereix també un marc idoni per desenvolupar accions integrades de lectura, escriptura i arts escèniques, especialment a partir dels grups de teatre i de les experiències de creació pròpia que es duen a terme a 4t d'ESO. En aquest sentit, es podrien impulsar **processos de creació literària i dramàtica** compartits amb altres centres o amb agents culturals del municipi, lectures dramatitzades obertes a la comunitat o presentacions públiques de textos creats per l'alumnat, reforçant el reconeixement social de la seva producció escrita.

Finalment, es podria aprofundir en la **col·laboració amb altres agents** educatius i culturals del municipi per diversificar les pràctiques lectores més enllà de l'aula, aprofitant espais com la ràdio local, equipaments culturals o activitats extraescolars per donar veu a l'alumnat com a lector i creador, i consolidant una xarxa de corresponsabilitat que situï la lectura i l'escriptura com a eix compartit del projecte educatiu i cultural de Sarrià de Ter.

5.3. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA COM A ACTIU EN SALUT

L'Equip d'Atenció Primària de Sarrià de Ter, dona cobertura a una població de referència de 14.000 persones aproximadament i ofereix assistència tant al CAP com als consultoris locals de Pont Major, Medinyà, Cervià de Ter, Sant Jordi Desvalls, Viladasens i Colomers. A l'equip bàsic d'atenció primària –format per professionals de medicina, infermeria, odontologia i treball social– s'hi han incorporat en els darrers anys diverses figures amb una clara orientació comunitària: una nutricionista, una fisioterapeuta i la Referent de Benestar Emocional Comunitari (REBEC). Aquest conjunt de professionals, juntament amb altres membres de l'equip, té la possibilitat d'implicar-se en la prescripció social d'actius en salut com a eina complementària a l'atenció clínica. Tal com plantegen el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), els **actius en salut** són recursos que contribueixen a mantenir, protegir i reforçar la salut i el benestar de les persones, i que no es limiten als serveis sanitaris convencionals. Aquest enfocament inclou recursos culturals i educatius del territori que tenen un impacte positiu en el benestar emocional, social i cognitiu de la població. En aquest sentit, la Biblioteca Emília Xargay ja està reconeguda com a actiu en salut dins el cercador de l'ASPCAT, en tant que la lectura s'entén com una pràctica amb potencial salutogènic, especialment quan es vincula a espais de socialització.

Iniciatives de lectura i escriptura al CAP

Des del CAP de Sarrià de Ter s'ha començat a utilitzar el concepte de **prescripció social** per vincular pacients a activitats concretes del territori que poden tenir un impacte positiu en la seva salut, especialment en situacions de soledat, malestar emocional lleu o necessitat de socialització. En aquest marc, els clubs de lectura i altres activitats culturals s'entenen com a espais que permeten generar salut fora de la consulta clínica, reforçant vincles socials i hàbits de benestar.

La col·laboració amb la Biblioteca Emília Xargay s'ha concretat en diverses accions conjuntes. Entre aquestes, destaca la **distribució de punts de llibre** amb recomanacions vinculades a la salut mental adreçades als pacients, així com la participació de la biblioteca en activitats comunitàries impulsades pel CAP, com la caminada del **Dia Mundial de l'Activitat Física**, on es van incorporar parades amb lectures de textos. Aquestes accions han permès visibilitzar la lectura com una pràctica integrada en la promoció de la salut i han reforçat la relació entre els serveis sanitaris i els equipaments culturals del municipi.

Internament, el CAP també utilitza **recursos de lectura** com a eina de prevenció, com en el cas de la iniciativa *La fada de les dents*, que inclou un llibre i materials visuals editats pel Col·legi d'Odontòlegs. Cal esmentar també l'existència prèvia del projecte Papyrus, un punt de lectura ubicat dins el CAP que permetia l'**intercanvi lliure de llibres** entre usuaris. Tot i que aquesta iniciativa ja no està activa, es considera un antecedent rellevant que podria ser revisat i reformulat tenint en compte criteris actuals d'higiene, manteniment i seguretat.

Reptes i potencials

De cara al futur, es detecta la necessitat d'enfortir la **formació dels professionals** sanitaris en relació amb la lectura i l'escriptura com a recursos de benestar. En aquest sentit, es podrien organitzar sessions formatives adreçades a metges, infermeres i a la REBEC, on especialistes presentessin **ressenyes de llibres** sobre temàtiques concretes com el dol perinatal, el climateri o l'ansietat, amb l'objectiu de facilitar-ne la recomanació directa a la consulta.

Inspirant-se en experiències de prescripció social desenvolupades en altres municipis, com Olot, es podria impulsar la creació d'un **grup d'escriptura** per al benestar emocional. Aquest espai permetria treballar tècniques d'escriptura orientades a l'expressió de vivències personals, amb la possibilitat de culminar el procés amb una publicació col·lectiva que reforçés el sentit de comunitat i reconeixement.

Un altre repte és la consolidació de la prescripció de lectura com a pràctica habitual, formalitzant el circuit de derivació cap a la Biblioteca mitjançant suports físics senzills en format de **recepta literària** que facilitin el pas de la consulta a l'equipament cultural. Paral·lelament, es podria elaborar un recull compartit de títols recomanats pels professionals més actius en aquest àmbit, generant un **fons de referència** vinculat a necessitats detectades en l'atenció primària.

També es planteja la possibilitat d'explorar la col·laboració amb l'estratègia **Arts en Salut** de l'ICS, incorporant pràctiques artístiques i literàries tant per millorar el benestar dels usuaris com per afavorir un millor clima laboral entre els professionals del centre. De manera complementària, el foment de l'**audiollibre** apareix com una línia de treball rellevant, especialment per a persones amb dificultats lectores o com a recurs de benestar accessible, aprofitant l'interès creixent per aquest format.

5.4. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA ENTRE LA GENT GRAN

L'oficina municipal d'atenció a la gent gran i famílies de Sarrià és gestionada per l'empresa Jubilus, a través d'una licitació. Des de Jubilus, ofereixen diversos serveis per a gent gran en diferents espais del municipi i fomenten la lectura i l'escriptura a través dels tallers de memòria, la participació en activitats de la Biblioteca i la recepta social de clubs de lectura. La participació de Jubilus dins el Pla de foment de la lectura i l'escriptura, pot anar alineada amb la salut comunitària, l'envelliment actiu i el treball intergeneracional.

Promoció de la lectura i l'escriptura des de Jubilus

Actualment, Jubilus ofereix **tallers de memòria cognitiva** on la lectura i l'escriptura indirectament formen part de les activitats (record, llenguatge, comprensió, escriptura funcional), adreçats sobretot a gent gran autònoma i amb bon nivell d'alfabetització. També desenvolupa el servei **Respir** i espais de trobada on es treballa l'estimulació cognitiva i social, amb un perfil d'usuaris on hi ha un percentatge important de persones no alfabetitzades o amb dificultats lectores, fet rellevant per al Pla. D'altra banda, al municipi de Celrà, Jubilus compta amb l'experiència en **alfabetització digital** amb gent gran, on llegir instruccions, pantalles i missatges també és una pràctica lectora en un context quotidià.

Pel que fa a la **relació amb la Biblioteca** municipal Emília Xargay, s'han fet **tallers de manteniment de la memòria** a la pròpia Biblioteca, especialment en el marc de Sant Jordi, tant fora com dins de l'espai, malgrat els recursos per donar-hi continuïtat no estan garantits. A més, es col·labora en actes com el **8 de març** aportant testimonis i participants, i això vincula les persones usuàries a espais de paraula pública i narració d'experiències, encara que no siguin activitats de lectura estricta. Per últim, Jubilus té en compte el marc dels **actius en salut** i la psicòloga recomana activament els clubs de lectura de la Biblioteca a persones a qui agrada llegir o escriure, malgrat que les derivacions des del CAP són escasses.

Reptes i potencials

Amb la **Biblioteca**, tindria sentit consolidar els **tallers de memòria** (més enllà de la diada de Sant Jordi), adaptant-los perquè se centrin més explícitament en lectura i escriptura: lectura guiada, escriptura d'experiències, petits textos biogràfics. Es podrien recuperar i reformular els **cercles de conversa**, integrant-hi lectura en veu alta de textos breus

(articles, relats, poemes) i producció de textos orals que després es puguin transcriure o recollir en format digital. D'altra banda, es podrien promoure **visites guiades a la Biblioteca** per a grups de Jubilus (com ja s'ha plantejat a Celrà) per familiaritzar-los amb l'espai, el carnet, els clubs de lectura i els recursos en lectura fàcil.

D'altra banda, també es podrien organitzar **activitats intergeneracionals** amb infants i joves en col·laboració als centres educatius i entitats locals. Amb **l'institut**, es podria desenvolupar el projecte **Cartegem-nos** (tal com ja ha previst l'entitat, inspirant-se en l'experiència de Vilablareix) entre alumnes de 4t d'ESO i persones grans usuàries de Jubilus, amb intercanvi de cartes i l'eventual publicació d'un recull digital o imprès a la Biblioteca. Una altra opció seria implicar l'alumnat com a **mentors digitals** mitjançant tallers on els joves ensenyin a la gent gran a llegir i gestionar notificacions, formularis i aplicacions, posant l'accent en la comprensió lectora funcional (basant-se en l'experiència de Celrà). Amb **l'Escola Montserrat**, es podrien desenvolupar activitats inspirades en experiències prèvies com l'elaboració de punts de llibre per La Marató i explorant **nous formats** que combinin lectura amb un component emocional. En col·laboració amb **l'Espai Jove**, en canvi, es podrien impulsar trobades de **jocs de taula** basats en la paraula o narratives, de manera l'enginy lingüístic i la negociació de normes es converteixin en activitats lectores compartides entre joves i gent gran.

Finalment, amb el **Centre d'Atenció Primària** es podria reforçar la **prescripció social** de lectura creant un circuit clar perquè metges i infermeria derivin pacients als clubs de lectura i tallers de memòria, amb fitxes senzilles sobre quins perfils poden beneficiar-se de cada activitat. Es podrien cocrear amb la REBEC **receptes de lectura** temàtiques (per exemple, per a la soledat, el dol, l'ansietat lleu, etc.) vinculades a recursos de la Biblioteca i a grups conduïts per Jubilus. També es podrien proposar sessions informatives al CAP sobre lectura i salut per a professionals, posant en valor la Biblioteca com a actiu de salut i compartint casos d'èxit.

5.5. EL FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA ALS MITJANS LOCALS

La revista Parlem de Sarrià

La revista Parlem de Sarrià és una publicació local amb una forta implantació al municipi i un paper rellevant en la difusió de la vida cultural de Sarrià de Ter. Disposa de seccions fixes dedicades a la cultura, habitualment elaborades en col·laboració amb l'àrea de cultura de l'Ajuntament, que inclouen informació sobre teatre, presentacions de llibres, iniciatives artístiques emergents o projectes de memòria històrica. A més, la revista incorpora articles de **recomanació de llibres** i altres continguts d'interès general, i està oberta a col·laboracions externes i a donar veu a persones amb interès per l'escriptura i la divulgació cultural. La revista té una tirada aproximada de 1.500 exemplars en un municipi d'uns 5.500 habitants, i la major part dels números s'esgoten, fet que indica un alt grau de lectura i d'arrelament. La publicació surt tres cops l'any, amb números que cobreixen els períodes de gener a abril, d'abril a agost i de setembre a desembre, i en casos

puntuals pot incorporar pàgines extres vinculades a esdeveniments concrets que encaixin amb el calendari de publicació.

Parlem de Sarrià manté una relació estreta amb la Biblioteca Municipal, que n'és dipositària i posa a disposició de la ciutadania tots els números per a consulta. Recentment, la revista ha assumit el compromís de presentar cada nou número a la Biblioteca, en **actes oberts al públic** que han esdevingut espais de trobada i participació, amb una assistència que pot arribar a les quaranta o cinquanta persones segons la temàtica i els convidats. Paral·lelament, la revista té els números digitalitzats a través d'Ebox i es planteja la digitalització i indexació de tota la seva història, fet que obre noves possibilitats d'accés, recerca i difusió del patrimoni local.

Ràdio Sarrià

Ràdio Sarrià és l'emissora municipal de Sarrià de Ter (87.6 FM), un mitjà de comunicació de proximitat amb titularitat i gestió de l'Ajuntament, que opera tradicionalment en col·laboració estreta amb l'Associació Cultural Ona Sarrià i els seus voluntaris.

La biblioteca és present a la ràdio amb el programa setmanal "Activitats i recomanacions literàries de la Biblioteca Emília Xargay" en el qual la directora Anna Sala presenta llibres disponibles per als usuaris. L'emissora també compta amb espais que inclouen lectures de textos, com el programa dedicat al teatre (La quarta paret), al còmic (El món d'en Fifu), a la poesia (Les meves poesies), programes sobre cinema i relacionats amb la llengua, inclòs un espai radiofònic del Consorci de Normalització lingüística. A més, les emissions es comparteixen de forma gratuïta a la plataforma ivoox.

A banda de la programació habitual, també es fan accions de ràdio al carrer i es retransmeten esdeveniments com la festa major (recentment actuant també com a pregoners), Sant Jordi o el mercat de nadal, generant materials fora de l'estudi. De la mateixa manera, s'obren espais de col·laboració com l'existent amb l'escola Montserrat, amb pòdcasts de publicació trimestral generats per l'alumnat. L'equip de la ràdio municipal està obert a propostes i té entre els seus objectius atraure nous oients, amb especial atenció al públic jove.

La programació funciona a partir del voluntariat. Un objectiu que persegueixen és atraure públic jove que escolti la ràdio. Com que tiren de persones voluntàries han de trobar persones amb interès. Si hi pogués haver un espai per a primers lectors, adreçat a públic infantil es podria atraure a nous oients, també de forma asincrònica a través del podcast. Es podrien fer lectures de mainada amb famílies. El factor crític és el compromís, ja que busquen periodicitats. Infants i adolescents.

Reptes i potencials

En el marc del Pla de foment de la lectura i l'escriptura, Parlem de Sarrià pot esdevenir un agent clau com a espai real de **publicació i circulació social de textos**, especialment per a infants i joves. La col·laboració de Parlem de Sarrià amb l'institut i l'escola, podria ampliar la publicació puntual de textos dels Jocs Florals cap a seccions estables on l'alumnat pugui publicar relats, poemes, articles d'opinió, entrevistes o textos de divulgació vinculats als projectes educatius. A la vegada, la lectura en veu alta d'aquests materials es podrien

difondre a través de la ràdio en format de pòdcasts literaris, reforçant així la motivació per escriure amb un públic real i no només escolar.

En aquesta mateixa línia, es podrien **reinterpretar** experiències com la **beca Isidre Macau**, que premiava treballs de recerca de final de Batxillerat sobre temàtiques locals i en publicava els resultats a la revista. La reactivació d'una iniciativa d'aquest tipus, encara que amb un reconeixement simbòlic, podria fomentar l'esperit de recerca, la lectura de fonts locals i l'escriptura acadèmica entre els joves.

La revista també manifesta l'interès per garantir un **relleu generacional** entre les persones que hi escriuen, ja que el gruix actual de col·laboradors supera els seixanta-cinc anys. En aquest sentit, es podria facilitar l'entrada progressiva de joves com a redactors, col·laboradors puntuals o participants en el consell de redacció, entenent la revista com un espai d'aprenentatge i iniciació al món de l'escriptura, el periodisme cultural i l'edició, encara que sigui en un marc majoritàriament voluntari. Aquesta experiència podria tenir un valor formatiu clar i contribuir a reforçar l'hàbit lector i escriptor en l'etapa juvenil.

Finalment, es podria potenciar encara més la relació entre la revista i la Biblioteca com a espai de **mediació lectora**, vinculant presentacions de números, exposicions, conferències o trobades amb autors a itineraris de lectura i escriptura que connectin passat i present del municipi. La digitalització i indexació del fons històric de la revista obre també la porta a projectes educatius de lectura de fonts locals, memòria històrica i escriptura a partir d'arxiu.

5.6. MAPA D'AGENTS I D'EQUIPAMENTS RESULTANT DEL PROCÉS CONSULTIU

Fruit del procés consultiu, s'ha identificat quins espais, equipaments, entitats i serveis formen part del dia a dia de la ciutadania i fins a quin punt aquests són transversals a nivell generacional. El mapa resultant que es presenta a la figura següent mostra el caràcter central de la Biblioteca Municipal Emília Xargay, així com el potencial rol de diversos ens educatius, esportius, cívics i culturals en el camp del foment de la lectura i de l'escriptura.

FIGURA 20. MAPA D'AGENTS I EQUIPAMENTS DE SARRIÀ DE TER. FONT: GRUPS FOCALS PARTICIPATS PER CIUTADANIA DE SARRIÀ DE TER.

5.7. SÍNTESI CONCLUSIVA DEL PROCÉS

Reptes en l'àmbit de la biblioteca

- ✓ **Diversificació del públic.** Tot i l'alt índex de penetració social, el 71% dels usuaris actius són adults. El repte és atraure altres perfils, especialment el juvenil.
- ✓ **Ampliació del fons juvenil.** És el més reduït i es pot reforçar, en connexió amb propostes participatives.
- ✓ **Deslocalització de propostes.** Trencar barreres simbòliques d'accés a la lectura (vinculació amb l'àmbit escolar o institucional) portant-la a espais quotidians i simbòlics del municipi (en la línia de la bibliopiscina) com a activitat lúdica i comunitària.
- ✓ **Ampliació de les col·laboracions.** Possibilitat de teixir vincles amb espais clau en la dinamització de joves com equipaments esportius o acadèmies d'anglès, entre altres.
- ✓ **Impuls a l'escriptura creativa.** Com a complement de les activitats existents, enfocades principalment en la lectura.
- ✓ **Fidelització de públics.** S'identifica un clar camp per recórrer per a fer més present la Biblioteca com a equipament cultural de proximitat de referència.

Reptes en l'etapa educativa

- ✓ **Implicació de les famílies.** Complicitat com a models lectors, a partir d'estratègies realistes i adaptades a realitats diferents, que comptin amb recursos materials (porta-llibres) i immaterials (guies, prescripció, conscienciació sobre ús de pantalles, etc.)
- ✓ **Enfortir la dimensió social de la lectura i l'escriptura.** Acompanyar projectes propis dels centres amb suport municipal o supramunicipal (a través del Consell Educatiu) i actualitzar formes de reconeixement a la creació local (beca Isidre Macau o altres).
- ✓ **Coordinació en l'atenció a franges d'edat concretes.** Especialment en la preadolescència, tenint en compte la varietat de formats i temes d'interès, així com l'èmfasi en l'elecció i el context social.

La lectura com a actiu en salut

- ✓ **Formalització de la prescripció social.** Crear un circuit clar de recepta literària perquè els professionals puguin derivar pacients.
- ✓ **Compromís del personal sanitari.** Aprofitar el marc d'Arts en Salut de l'ICS i la possibilitat d'oferir formació als professionals, per generar un reconeixement social i institucional que faciliti la tasca.
- ✓ **Lectura i escriptura com a nexes intergeneracionals.** Donar estructura i continuïtat a experiències d'intercanvi intergeneracional: Cartegem-nos (Vilablareix), mentors digitals (Celrà) i altres.

Reptes transversals i comunitaris

- ✓ **Estratègia compartida.** Passar d'un conjunt de bones pràctiques a un model que coordini biblioteca, centres educatius, CAP, Jubilus, ràdio i revista locals, equipaments i altres agents, a partir d'un relat i objectius comuns.
- ✓ **Generar una narrativa pròpia.** Entendre la lectura i l'escriptura no com una pràctica confinada a la biblioteca sinó com una experiència col·lectiva (amb beneficis concrets) que pot tenir lloc en múltiples escenaris de la vida quotidiana, i basar possibles campanyes en testimonis (incidint en el vincle emocional).
- ✓ **Apoderament i cohesió.** Es revelen múltiples espais de l'entorn municipal que son referents culturals, naturals i paisatgístics per a la construcció de les identitats locals.

A P A R T A T

6

— **ESTRATÈGIA**

6.1. SARRIÀ LLEGEIX, SARRIÀ ESCRIU. ESTRATÈGIA DE FOMENT DE LA LECTURA I L'ESCRITURA DE SARRIÀ DE TER

L'estratègia que proposa el Pla s'estructura en sis objectius principals, que canalitzen les actuacions corresponents:

Objectiu 1. Sarrià Gaudeix. Diversificar i descentralitzar la programació de foment de la lectura.

Objectiu 2. Sarrià Crea. Impulsar la creació com a recurs per a l'aproximació al fet literari.

Objectiu 3. Sarrià Reafirma. Contribuir a la construcció del sentiment de pertinença en el context local i de la capacitat crítica.

Objectiu 4. Sarrià Dialoga. Enfortir les aliances i els espais d'intercanvi al voltant de la lectura

Objectiu 5. Sarrià Reconeix. Incorporar la diversitat com a eix central de l'acció de foment de la lectura

Objectiu 6. Sarrià Cura. Vincular lectura, benestar i salut comunitària

Objectiu 1. Sarrià Gaudeix. Diversificar i descentralitzar la programació de foment de la lectura.

El Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià posa l'accent en el plaer de llegir com a experiència quotidiana, accessible i compartida, tot ampliant els formats, els espais i els moments en què la lectura pot formar part de la vida cultural del municipi. A través d'una programació descentralitzada, diversa i connectada amb altres pràctiques culturals i de lleure, es vol arribar a perfils de població diversos, especialment aquells que no se senten habitualment interpel·lats per les propostes lectores més convencionals.

1.1. Codissenyar itineraris lectors entre la Biblioteca Emília Xargay i l'Escola Montserrat, amb l'ànim de reforçar la diversitat de continguts que es proposen en el context educatiu formal.

En el marc d'aquesta col·laboració, es proposa començar el procés des de Cicle Inicial, amb l'ànim de consolidar la metodologia de treball, i avançar vers els cicles següents al llarg de la segona fase d'implementació del Pla.

Així mateix, es durà a terme una avaluació d'impacte per tal de valorar la implementació de mesures correctives si s'escau.

1.1.1. Implementar, en cooperació entre la Biblioteca i l'Escola Montserrat, un nou projecte lector al centre, duent a terme un primer pilot a primer i segon de primària, però posant especial èmfasi en cinquè i sisè de primària; a través de formats com novel·la gràfica, lectures digitals guiades, llibres vinculats a videojocs.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Escola Montserrat
Col·lectiu diana	
Alumnat d'infantil i primària	

- 1.1.2. Recuperar el projecte **Un Munt de Llibres**, tot associant-lo a la definició dels nous itineraris lectors entre la Biblioteca i l'Escola Montserrat, fent-lo visible tant a l'Escola com a la Biblioteca mateixa.

Agent liderant	Agent(s) participants
Escola Montserrat	Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Alumnat d'infantil i primària	

- 1.2. **Promoure l'hàbit lector entre infants i joves des dels entorns educatius no formals** i a través d'iniciatives diverses que connectin múltiples espais educatius des d'una mirada Educació 360 amb la política de foment de la lectura.

- 1.2.1. Incorporar **jocs de taula** basats en la paraula i les narratives a les propostes de dinamització de l'Espai Jove. Liderada per la responsable tècnica de l'Espai Jove, comptant amb l'acompanyament de la Biblioteca per a l'orientació sobre la construcció de narratives.

Agent liderant	Agent(s) participants
Espai Jove Sarrià	Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Col·lectiu jove	

- 1.2.2. Promoure el consum cultural entre infants i joves, a través de la campanya **"Fas 6 anys. Tria un llibre"** i oferint vals regal de valor similar a joves de 12 anys per a l'adquisició d'un llibre en llibreries dels municipis de l'entorn.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
	Departament de Cultura. Institut Català de les Empreses Culturals
Col·lectiu diana	

- 1.2.3. Reforçar el programa de **Bibliopiscina**, tot comprenent-lo com una secció més de la Biblioteca Municipal. A través de l'extensió de la col·laboració amb l'Esplai, se n'ampliarà els dies d'obertura, se n'ampliarà el ventall de l'oferta i planificarà la preparació dels materials necessaris com la programació d'activitats associada amb major antelació per a garantir-ne una gestió adequada.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Esplai de Sarrià de Ter Piscina Municipal de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Públic familiar	
No-públic de la Biblioteca Municipal Emília Xargay	

- 1.2.4. Organitzar esdeveniments singulars destinats a segments familiars i joves diversos, com pot ser la **Supernit a les Biblioteques o la Nit de la Lectura**, per tal de reforçar les iniciatives que interpel·lin col·lectius menys fidelitzats per part de la Biblioteca fins el moment.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Departament de Cultura. Direcció General de Drets Culturals, Creació i Biblioteques
Col·lectiu diana	
Primera infància	

- 1.3. Millorar la visibilitat i la **projecció mediàtica del fet lector** a Sarrià de Ter, tot millorant la seva presència tant a la via pública com en l'activitat sociocultural.

- 1.3.1. Incentivar que llibreries, editorials, o creadors literaris de l'entorn participin d'**esdeveniments culturals i de caràcter festiu del municipi**, com pot ser la Fira de Nadal²⁰ instal·lant estants informatius, punts de venda i/o duent a terme activitats que enriqueixin les programacions. En el marc d'aquests esdeveniments, proporcionar visibilitat especialment a agents de proximitat i l'edició independent per tal de promoure una compra responsable.

²⁰ En cooperació amb l'Associació de Comerciants de Sarrià de Ter.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Associació de Comerciants de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

- 1.3.2. Dur a terme una **programació literària estable al llarg de l'any en espais singulars**²¹ del municipi, que permeti connectar aquesta tipologia d'activitats amb ciutadania que presenta menor hàbit de participació de l'activitat de la Biblioteca Emília Xargay.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Ciutadania	
No-públic de la Biblioteca Municipal Emília Xargay	

- 1.3.3. Establir de manera rotatòria **punts de lectura en comerços, cafeteries, perruqueries** i altres establiments del municipi, tractant-se d'una infraestructura senzilla que sigui de fàcil mobilitat, ocupi poc espai, i que permeti a la ciutadania identificar fàcilment la iniciativa del Pla de Lectura. Aquesta iniciativa comptarà amb la dinamització corresponent per tal d'inspirar propostes temàtiques.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

- 1.3.4. Desplegar una **campanya de difusió** que posi l'èmfasi en recomanacions literàries i incentivi a la participació de les accions de promoció de la lectura i l'escriptura del Pla. Algunes accions plantejades poden ser de caràcter publicitari, com podrien ser cites literàries ubicades en les marquesines de les línies L6 i L16 d'autobús, o de caràcter prescriptiu, com podria ser la

²¹ Com seria el mateix acte d'obertura del pla en un espai destacat com la Vil·la Romana del Pla de l'Horta.

difusió de propostes de lectura associades als indrets inspiradors (3.1) i que hom pugui trobar disponibles a la Biblioteca.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Biblioteca Municipal Emília Xargay Àrea de Comunicació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

Objectiu 2. Sarrià Crea. Impulsar la creació com a recurs per a l'aproximació al fet literari.

El Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià entén la lectura i l'escriptura com a pràctiques vives i interrelacionades, on la creació esdevé una porta d'entrada privilegiada al món literari. Mitjançant processos creatius col·lectius, projectes educatius, residències artístiques i espais d'experimentació, es vol fomentar una relació activa amb la literatura, reforçant l'expressió pròpia, la imaginació i el reconeixement del talent local.

- 2.1. Incorporar processos de **creació dramàtica** als centres educatius a partir de processos de treball de amb artistes, posant l'enfoc en la creació literària i la lectura dramatitzada. Aquestes iniciatives parteixen d'una lògica de treball comú entre cos docent i artistes externs als centres, els quals aporten metodologies de treball basades en el procés de creació artística pròpiament. A tal efecte, l'Ajuntament de Sarrià de Ter recorrerà a mesures de foment del Departament de Cultura²² amb l'ànim de sostenir les iniciatives d'aquesta línia o a línies de foment de la Diputació de Girona²³.

- 2.1.1. Implementar un **projecte de cocreació artística de llarga durada** des de l'Escola Montserrat, basat en el treball entorn de la creació literària i la interpretació amb l'acompanyament d'un agent professional de l'educació a través de les arts.

Agent liderant	Agent(s) participants
----------------	-----------------------

²² Com és el [Programa per millorar la presència de les arts i la cultura en l'educació](#).

²³ Com poden ser [Subvencions per al foment de programes i projectes educatius](#).

Àrea de Cultura i Àrea d'Educació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Escola Montserrat Potencialment Associació ConArte Internacional o d'altres que treballin en l'àmbit
Col·lectiu diana	
Alumnat de primària	

2.1.2. Explorar la participació de l'INS Ticeris en el **Torneig de Dramatúrgia per a Instituts de Temporada Alta**, a partir del treball de cocreació i lectura dramatitzada amb un agent professional de l'educació a través de les arts.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	INS Ticeris Potencialment Fundació La Ciutat Invisible, Tramoia Produccions Culturals i Temporada Alta
Col·lectiu diana	
Alumnat de secundària	

2.2. Promoure la **creació de textos diversos** tant individualment com col·lectiva al llarg de l'etapa educativa obligatòria.

2.2.1. Constitució d'un **programa de ràdio liderat per alumnat**, centrat en recomanacions literàries, on es puguin convidar referents de creació de contingut en català amb capacitat per interpel·lar el segment jove.

Agent liderant	Agent(s) participants
INS Ticeris	Ona Sarrià
Col·lectiu diana	
Alumnat de secundària	

2.2.2. Desenvolupar els **Jocs Florals entre les poblacions que compten amb l'INS Ticeris com a referent**: Viladasens, Medinyà, Sant Jordi Desvalls, Cervià de Ter, Sant Julià de Ramis i Sarrià de Ter. Sota el lideratge de l'Institut, aquesta iniciativa precisa de l'alineament de les àrees de cultura i educació dels diversos municipis, així com potencialment els centres educatius de primària corresponents, per tal d'assolir l'èxit. Més enllà de la creació literària pròpiament, els Jocs Florals obririen un espai de diàleg compartit en el camp de l'activitat literària entre els municipis que tenen l'INS Ticeris com a centre de referència.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Cultura i Àrea d'Educació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter INS Ticeris	Biblioteca Municipal Emília Xargay Ajuntaments de Viladasens, Medinyà, Sant Jordi Desvalls, Cervià de Ter, Sant Julià de Ramis Centres educatius de primària d'aquests altres municipis
Col·lectiu diana	
Alumnat de primària i secundària	

2.2.3. Redissenyar la **beca Isidre Macau** per tal de reforçar-ne la projecció en el context local. A tal efecte, cal oferir un assessorament més personalitzat tant al cos docent com a l'alumnat que pugui tenir interès en temes proposats per a la recerca. Així mateix, caldrà que l'INS Ticeris consulti el potencial interès als altres municipis adscrits al centre, per tal de valorar solucions més inclusives per al conjunt d'alumnat del centre, les quals podrien incloure sinergies amb iniciatives existents similars en altres municipis.

Agent liderant	Agent(s) participants
Revista Parlem de Sarrià INS Ticeris	Potencialment Ajuntaments de Viladasens, Medinyà, Sant Jordi Desvalls, Cervià de Ter, Sant Julià de Ramis
Col·lectiu diana	
Alumnat de batxillerat	

2.3. Promoure la **normalització de la pràctica escriptora**, mitjançant iniciatives que promoguin l'acostament de la ciutadania a l'escriptura en el context no formal.

2.3.1. Organitzar, des de la Biblioteca Municipal Emília Xargay, **tallers d'escriptura** sobre còmic en col·laboració amb Sarrià Manga i/o Girocòmic. La mesura preveu també cercar altres tipologies d'escriptura segons demanda per part de la ciutadania, com poden ser relats breus.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Espai Jove Sarrià Potencialment Sarrià Manga o Girocòmic
Col·lectiu diana	
Segment jove	

- 2.3.2. Fomentar el desenvolupament de **residències d'escriptura artística** a Sarrià, que atraguin agents creadors de l'entorn territorial, i implementant activitats de retorn ciutadà en el marc de les residència. Les antigues escoles de Sarrià, de Rafael Masó, podrien ser un espai idoni per a acollir una iniciativa d'aquesta tipologia.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	L'animal a l'esquena, de Celrà, pot exercir de referent en termes de model de gestió.
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

Objectiu 3. Sarrià Reafirma. Contribuir a la construcció del sentiment de pertinença en el context local i de la capacitat crítica.

El Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià situa la lectura i l'escriptura com a eines clau per a la construcció, l'expressió i el reconeixement de les identitats diverses que conviuen al municipi. A través de la recuperació de la memòria, la creació de relats col·lectius i la reflexió crítica sobre els reptes contemporanis, es busca reforçar el vincle entre literatura, territori i comunitat, tot promovent una mirada plural, inclusiva i arrelada.

- 3.1. Promoure la connexió de la ciutadania amb un **conjunt d'indrets singulars del municipi com a punts de lectura i/o escriptura**, tot posant en valor aquells indrets del terme municipals que connecten amb la identitat local, el patrimoni o el paisatge, i que són llocs de benestar per a la ciutadania.
- 3.1.1. Identificar una sèrie d'**ubicacions del terme municipal** que compleixen els requisits per a esdevenir espais de lectura o d'inspiració per a l'escriptura, a partir de les aportacions ciutadanes que s'han dut a terme durant el procés participatiu del pla i conseqüents accions que s'escaiguin.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

- 3.1.2. Dur a terme l'**adequació infraestructural** dels indrets que així ho precisin, mitjançant la instal·lació de mobiliari urbà i d'elements distintius que permetin identificar clarament cadascun dels llocs.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
	Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
	Brigada Municipal de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

- 3.1.3. Generar un **mapa municipal dels indrets singulars** de lectura i / o escriptura, en format imprès i digital, que permeti a la ciutadania ubicar els elements en l'espai i promoure'n la descoberta d'aquells menys coneguts.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
	Àrea de Comunicació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
	Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

- 3.2. Impulsar el **rol de la Revista Parlem de Sarrià** com a espai d'aprenentatge i iniciació al món de l'escriptura, el periodisme cultural i l'edició, tot incentivant la incorporació de noves persones escriptores.

- 3.2.1. Oferir diverses **línies de publicació a la Revista a l'alumnat de l'INS**

Ticeris com pot ser la publicació de síntesis de treballs de recerca, o sobre literatura; oferir una secció especial per a persones premiades amb la Beca Isidre Macau; o poder publicar continguts d'interès dels joves de temàtiques com llengua, o cròniques, entre d'altres. Interpel·lar especialment joves que tinguin interès en estudis de periodisme, filologia i literatura i altres del camp de les humanitats.

Agent liderant	Agent(s) participants
----------------	-----------------------

Revista Parlem de Sarrià	INS Ticeris
Col·lectiu diana	
Segment jove	

- 3.2.2. Desplegar una campanya de **captació de noves persones escriptores a la Revista Parlem de Sarrià**, tot fent publicitat dels canals pels quals hom pot proposar una col·laboració amb la Revista, amb la voluntat de mostrar-la com un espai obert a la participació. Més enllà de la mateixa revista, que ha de ser el principal espai, es duran a terme accions de comunicació des dels equipaments municipals.

Agent liderant	Agent(s) participants
Revista Parlem de Sarrià	Àrea de Comunicació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
	Biblioteca Municipal Emília Xargay
	Centre Cívic La Cooperativa
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

- 3.2.3. Desplegar un **programa intergeneracional d'escriptura**, basat en l'elaboració de relats sobre la vida a Sarrià durant el s. XX, partint d'entrevistes executades per joves a gent gran, publicables a la Revista Parlem de Sarrià.

Agent liderant	Agent(s) participants
Revista Parlem de Sarrià	INS Ticeris
	Àrea de Gent Gran de l'Ajuntament de Sarrià de Ter; Jubilus Gerontologia, com a agent executor dels serveis
	Residència de Gent Gran de Sarrià de Ter
	Altres espais de participació de la gent gran
Col·lectiu diana	
Segment jove, gent gran	

- 3.3. Organitzar un **Cicle de Pensament** centrat en reptes contemporanis propis dels entorn digitals, destacant àmbits com les xarxes socials i la IA, a la programació de la Biblioteca Municipal Emília Xargay.

- 3.3.1. Una secció del cicle es centra en **l'educació dels infants** en un món altament digitalitzat, amb l'ànim d'atendre les inquietuds de les famílies sarrianenques en l'àmbit de la criança.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea d'Educació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Famílies	

- 3.3.2. D'altra banda, es considera apropiat generar una altra línia de treball que tracti sobre com **combatre la desinformació**, l'auge de l'extrema dreta i els discursos d'odi, els riscos de la censura, la responsabilitat social i mediambiental, entre d'altres possibles, i que ofereixi respostes a través de la lectura.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

Objectiu 4. Sarrià Dialoga. Enfortir les aliances i els espais d'intercanvi al voltant de la lectura

El Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià té com a objectiu consolidar la lectura com un espai de trobada, conversa i intercanvi entre persones, institucions i agents culturals del municipi. A partir de la cooperació entre la Biblioteca, els centres educatius, entitats i serveis especialitzats, es vol afavorir una cultura lectora compartida, connectada amb el currículum, el territori i la vida cultural local.

- 4.1. Reforçar la **vinculació curricular de les polítiques de foment de la lectura i l'escriptura** a Sarrià de Ter en relació als centres educatius formals del municipi.
- 4.1.1. Organitzar una **trobada anual** abans de l'inici de curs, per part de la Biblioteca Municipal Emília Xargay amb el claustre de cada centre educatiu del municipi: Escola Bressol Confetti, Escola Montserrat, INS Ticeris i el Centre d'Educació Especial Mare de Déu del Carme, per tal de presentar

l'equipament al cos docent (especialment als docents nous al municipi) i cercar els interessos compartits per tal que la Biblioteca pugui planificar la resposta a les necessitats pròpies de cada projecte educatiu de centre. Aquesta mesura permetrà incrementar l'eficiència en el servei que la Biblioteca ofereix, però sobretot ha d'enfortir els llaços de col·laboració amb els centres.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Escola Bressol Confetti
	Escola Montserrat
	INS Ticeris
	Centre d'Educació Especial Mare de Déu del Carme
Col·lectiu diana	
Cos docent dels centres del municipi	

- 4.1.2. Revisar des de la Biblioteca Emília Xargay, de comú acord amb els centres anteriorment esmentats, la **connexió curricular de les propostes literàries, l'aproximació metodològica** i els potencials recorreguts per a enriquir l'experiència lectora en el marc de la cooperació entre Biblioteca i centres educatius.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Escola Bressol Confetti
	Escola Montserrat
	INS Ticeris
	Centre d'Educació Especial Mare de Déu del Carme
Col·lectiu diana	
Alumnat del conjunt de centres del municipi, incloent especialment aquell amb NEE	

- 4.1.3. Estructurar la coordinació del **projecte Llibre Viatger** entre la Biblioteca Municipal Emília Xargay, l'Escola Montserrat i l'INS Ticeris, i explorar la vinculació amb la resta de centres educatius de primària adscrits a la zona educativa de l'Institut. Aquesta coordinació precisa d'un espai de trobada regular específic, estipulat en una freqüència trimestral pel que fa als centres de Sarrià de Ter; mentre que cal explorar-ne la viabilitat amb els altres consistoris per a definir un marc de col·laboració estable amb la resta de centres educatius.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Escola Montserrat
	INS Ticeris
	Altres centres educatius de primària de la zona educativa de l'INS Ticeris
	Ajuntaments de Viladasens, Medinyà, Sant Jordi Desvalls, Cervià de Ter, Sant Julià de Ramis
Col·lectiu diana	
Alumnat de primària i secundària	

4.2. Incentivar el **fet social entorn de la lectura** a través d'espais d'intercanvi diversos.

4.2.1. Organitzar **espais de conversa amb creadors i creadores** del sector, especialment en moments assenyalats com poden ser esdeveniments singulars del municipi. Aquesta mesura parteix de l'experiència dels clubs de lectura, amb l'ànim de diversificar-la i descentralitzar-la, tot duent aquesta tipologia d'activitat a contextos no formals.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

4.2.2. Incrementar els **espais d'intercanvi de lectures**, tot incorporant ubicacions com el Coro, el Pavelló Municipal, l'Ajuntament, la Plaça de l'Iglú, el camp de futbol, entre d'altres, tenint present que el punt del Centre Cívic La Cooperativa es troba àmpliament consolidat.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

4.3. Desplegar l'**estratègia de Comunicació** del Pla de Foment de la Lectura i l'Espectacle de Sarrià de Ter.

- 4.3.1. Definir la **imatge de marca pròpia del Pla i la guia d'usos**. Promoure que els agents implicats en el desenvolupament del Pla n'emprin la imatge gràfica en el marc d'aquelles accions que lideren o els interpel·len, tot facilitant-ne els continguts en diversos formats.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Comunicació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Conjunt d'agents implicats en el Pla	

- 4.3.2. Incorporar la programació associada al Pla en la **dinàmica comunicativa del consistori**, garantint-ne una presència transversal en els suports comunicatius preexistents.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Comunicació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sarrià de Ter Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Ciutadania	

- 4.3.3. Difondre els **principals avenços i impactes del Pla a través d'una secció específica de la Revista Parlem de Sarrià**. Incorporar, així mateix, la programació de la Biblioteca i altres recursos i espais, com podrien ser les recomanacions d'itineraris literaris al municipi.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Revista Parlem de Sarrià Àrea de Comunicació de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana	
Conjunt d'agents implicats en el Pla	

Objectiu 5. Sarrià Reconeix. Incorporar la diversitat com a eix central de l'acció de foment de la lectura

El Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià posa el focus en el reconeixement de la diversitat de capacitats, edats, trajectòries i interessos de la ciutadania, garantint que el foment de la lectura sigui inclusiu i equitatiu. A través de propostes adaptades, formació a agents clau i programes intergeneracionals, es vol assegurar que tothom pugui accedir a la lectura i trobar-hi un espai propi, independentment de les seves necessitats o circumstàncies.

- 5.1. Reforçar els entorns educatius no formals per a l'acció educativa per a contribuir a la **normalització de la llengua catalana**, mitjançant iniciatives de caràcter inclusiu.

- 5.1.1. Identificar necessitats en relació a l'ús de la **lectura com a recurs educatiu per part del col·lectiu d'educació no formal**, com és l'Esplai i educadors del menjador escolar. A partir d'aquí, dissenyar una formació periòdica per destinada a aquests mediadors educatius i proposar materials que es puguin emprar en el context de les activitats complementàries al menjador escolar, les activitats extraescolars o en activitats d'educació en el lleure. Aquestes activitats aniran centrades a la promoció de l'ús de la llengua catalana i a l'educació en la diversitat.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Esplai de Sarrià de Ter AFA de l'Escola Montserrat
Col·lectiu diana	
Col·lectiu d'educació no formal	

- 5.1.2. Enfortir les vies de **col·laboració amb el CPNL** a través dels programes per l'aprenentatge i foment de la llengua catalana, tot incentivant que població local s'involucri en el projecte i es generin noves experiències lingüístiques.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Consorci per la Normalització Lingüística
Col·lectiu diana	
Població nouvinguda no catalanoparlant	

- 5.1.3. **Promoure lectures adaptades** a les directrius de Lectura Fàcil, incloent un major coneixement de l'audiollibre entre col·lectius adults amb dificultats per a la lectura, a través del format de club de lectura itinerant en espais socials del municipi.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Local Social de La Rasa
	Local Social del Pla de l'Horta
Col·lectiu diana	
Persones amb competències bàsiques de lectoescriptura limitades	

5.2. Impulsar actuacions de foment de la lectura amb una **perspectiva inclusiva**, promovent la participació dels col·lectius en situació de vulnerabilitat i d'aquells que presenten més barreres d'accés als recursos i activitats de la Biblioteca.

5.2.1. Enfortir la programació de la Biblioteca Municipal Emília Xargay destinada al **col·lectiu jove i infantil**. A tal efecte, la Biblioteca reforçarà el programa Nascuts per Llegir i millorarà el fons de novel·la juvenil.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	
Col·lectiu diana	
Infants i joves	

5.2.2. Crear un **paquet d'informació cultural** sobre les activitats relatives al foment de la lectura per a persones que son ateses des de Serveis Socials i el servei del padró de l'Ajuntament de Sarrià de Ter.

Agent liderant	Agent(s) participants
Biblioteca Municipal Emília Xargay	Àrea de Comunicació de l'Ajuntament
	Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament
	Oficina d'Atenció Ciutadana de l'Ajuntament
Col·lectiu diana	
Persones novingudes, persones usuàries de Serveis Socials	

5.2.3. Organitzar un programa intergeneracional de lectura a través del programa de voluntariat de secundària, entre alumnat de secundària de l'INS Ticeris i agents que proveeixen serveis a la gent gran, com és el cas de la Residència de la Gent Gran i dels serveis d'envelliment actiu que desenvolupa la regidoria de Gent Gran o amb entitats com Dones Més que Mai.

Agent liderant	Agent(s) participants
----------------	-----------------------

Àrea d'Educació	Àrea de Gent Gran de l'Ajuntament
	Residència de Gent Gran de Sarrià de Ter
	Institut Ticeris
	Associació Dones Més Que Mai
Col·lectiu diana	
Persones nouvingudes, persones usuàries de Serveis Socials	

Objectiu 6. Sarrià Cura. Vincular lectura, benestar i salut comunitària

El Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià entén la lectura i l'escriptura com a pràctiques amb un fort potencial de cura, benestar emocional i cohesió social. En diàleg amb els àmbits de la salut, l'esport i les cures, aquest eix promou la prescripció social, la lectura compartida i la creació d'espais de suport a les persones en diferents moments del cicle vital, reforçant la biblioteca com a agent actiu de salut comunitària.

6.1. Impulsar la **lectura com a pràctica saludable** amb capacitat de contribuir a la prevenció, el benestar emocional i els processos de recuperació i acompanyament terapèutic.

6.1.1. Dur a terme una **formació periòdica per a l'EAP** sobre referents de lectura per àmbits temàtics d'interès, com podrien ser el dol perinatal o l'ansietat, entre d'altres.

Agent liderant	Agent(s) participants
Equip d'Atenció Primària Sarrià de Ter	Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Professionals de l'EAP, ciutadania usuària del CAP	

6.1.2. Promoure la **prescripció social** vinculada a les activitats de la Biblioteca i a les accions del Pla de Lectura, així com la recepta literària, reforçant la col·laboració entre la Biblioteca i l'EAP. Aquesta experiència es pot fer extensiva als serveis d'atenció de la Gent Gran de l'Ajuntament de Sarrià de Ter.

Agent liderant	Agent(s) participants
Equip d'Atenció Primària Sarrià de Ter	Biblioteca Municipal Emília Xargay

Àrea de Gent Gran de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
Col·lectiu diana
Ciutadania usuària del CAP

- 6.1.3. Consolidar el grup de treball de l'EAP vinculat al **programa Arts en Salut** tot duent a terme l'avaluació d'impacte de l'etapa precedent, concretant-ne el propòsit futur i explorant com obrir-lo a una major participació, al mateix temps que orientar-lo vers la creació participada comptant amb recursos d'escriptura i lectura dramatitzada.

Agent liderant	Agent(s) participants
Equip d'Atenció Primària Sarrià de Ter	
Col·lectiu diana	
	Professionals de l'EAP, ciutadania usuària del CAP

- 6.2. Posicionar l'hàbit de lectura com a una eina per a l'educació en els hàbits i **pràctiques saludables**.

- 6.2.1. Incorporar activitats de lectura fàcil, audició de relats breus i escriptura en els **serveis d'atenció a la gent gran**, com són els tallers de memòria i el servei respir, comptant amb materials facilitats des de la Biblioteca Emília Xargay.

Agent liderant	Agent(s) participants
Àrea de Gent Gran de l'Ajuntament de Sarrià de Ter	Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
	Persones usuàries de les activitats i serveis destinats a la gent gran

- 6.2.2. Implicar els clubs esportius i entitats educatives en la **promoció dels beneficis comuns de la lectura i uns hàbits saludables**, posant especial èmfasi en l'activitat física. Amb aquest propòsit s'instal·laran i dinamitzaran punts de lectura en els dos pavellons esportius del municipi i s'organitzarà un cicle de pensament en col·laboració amb les AFA's i les entitats esportives sobre valors en l'esport, hàbits nutricionals, entre d'altres.

Agent liderant	Agent(s) participants
----------------	-----------------------

Biblioteca Municipal Emília Xargay	Unió Esportiva Sarrià Pavelló Municipal d'Esports de Sarrià AFA Escola Bressol Confetti AFA Escola Montserrat
Col·lectiu diana	
Famílies de Sarrià de Ter	

6.2.3. Organitzar un grup de lectura dinamitzat sobre **primera infància**, en col·laboració amb l'equip de llevadores i de pediatria de l'EAP, destinat a donar resposta a les inquietuds de les famílies en relació a les cures.

Agent liderant	Agent(s) participants
Equip d'Atenció Primària Sarrià de Ter	Biblioteca Municipal Emília Xargay
Col·lectiu diana	
Famílies en etapa de primera infància	

6.2. GOVERNANÇA DEL PLA

La governança del Pla de Lectura es fonamenta en la coordinació entre els diferents agents educatius, culturals i comunitaris del municipi, amb l'objectiu de garantir l'alineament de les actuacions, la complementarietat dels recursos i l'assoliment dels objectius compartits. Si bé la direcció de la Biblioteca Municipal Emília Xargay n'exerceix la coordinació per delegació de l'Àrea de Cultura, l'espai de presa de decisions es troba en el diàleg amb les parts implicades.

El Grup Motor ha estat el que ha acompanyat i definit l'orientació estratègica al llarg del procés. Per bé que formalment també és l'espai de seguiment de la implementació del Pla, cal destacar que ja existeixen altres espais que aglutinen la majoria dels mateixos agents i, per evitar duplicitats, el mateix grup motor valorarà la idoneïtat d'hibridar aquests espais de presa de decisions. El Consell de la Llengua Catalana actuarà, doncs, com a espai de seguiment i assessorament en el desplegament del Pla amb les estratègies municipals de foment de l'ús social del català.

Altres espais de coordinació a considerar:

El Consell d'Educació serà l'òrgan de referència per al contrast, seguiment i impuls de les actuacions vinculades a la comunitat educativa, facilitant la participació dels centres educatius i promovent la incorporació dels objectius del Pla en les dinàmiques educatives del municipi.

El Consell de Cultura i Comunicació contribuirà a l'impuls de les actuacions de caràcter cultural i comunitari, afavorint la implicació de les entitats, la coordinació amb la programació cultural municipal i la difusió de les iniciatives vinculades al Pla.

Un dels àmbits prioritaris de coordinació serà la relació entre els centres educatius i la Biblioteca Emília Xargay. Amb aquesta finalitat, cada estiu es durà a terme una reunió de planificació conjunta que permeti programar les actuacions del curs següent amb l'antelació necessària. Cada centre educatiu designarà una persona de referència de l'equip directiu per facilitar la interlocució i el seguiment de les accions acordades. Així mateix, a l'inici de cada curs, la Biblioteca realitzarà una sessió de presentació dels recursos, serveis i propostes disponibles adreçada al conjunt del claustre de cada centre.

6.3. SISTEMA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

El sistema de seguiment i avaluació del Pla de Foment de la Lectura i l'Escriptura de Sarrià de Ter s'ha dissenyat inspirant-se en els principis metodològics del marc *Indicadores Cultura/2030* de la UNESCO (UNESCO, 2019)²⁴, un instrument orientat a analitzar i mesurar la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible. Aquest marc subratlla que els processos d'avaluació han de ser multidimensionals, transversals i basats en la combinació de dades quantitatives i qualitatives, procedents de fonts diverses i adaptables a cada realitat institucional.

El model de la UNESCO no prescriu un sistema únic per institucions culturals locals, però estableix tres orientacions fonamentals que guien el plantejament adoptat:

1. **Multidimensionalitat i transversalitat.**

Els *Indicadores Cultura/2030* organitzen l'avaluació en quatre dimensions temàtiques àmplies (medi ambient i resiliència; prosperitat i mitjans de vida; coneixements i competències; inclusió i participació), fet que reflecteix la naturalesa transversal de la cultura. Aquest principi inspira el present sistema a valorar impactes diversos —institucionals, socials, culturals, econòmics o territorials— segons la naturalesa de cada línia de desenvolupament.

2. **Integració de dades quantitatives i qualitatives.**

La UNESCO assenyalava que molts impactes culturals no són fàcilment quantificables i que, per tant, l'avaluació ha d'integrar informació numèrica i contextual. Això justifica l'ús d'escala numèriques que permeten incorporar tant percentatges d'assoliment com valoracions qualitatives estructurades.

3. **Adaptabilitat i ús de fonts disponibles.**

Segons la UNESCO, els sistemes d'indicadors han de recolzar-se en fonts de dades objectives existents i han de ser aplicables segons les capacitats de cada institució o territori. En coherència amb aquest principi, el sistema adoptat per la Biblioteca Municipal Emília Xargay vol ser operatiu, adaptable i assumible internament.

Partint d'aquests principis, la Biblioteca Municipal Emília Xargay, i consegüentment l'Ajuntament de Sarrià de Ter, adopta un model d'avaluació que aplica una estructura comuna a totes les línies estratègiques, però amb la flexibilitat necessària per adaptar-se als seus objectius específics. Cada línia s'avalua mitjançant indicadors que es detallen en una bateria elaborada per a cada anualitat. Aquests indicadors han de permetre expressar en valors resultats d'impacte econòmic (execució de la despesa corrent i d'inversions),

²⁴ UNESCO. *Indicadores Temáticos para la Cultura en la Agenda 2030 (Indicadores Cultura|2030)*. París: UNESCO, 2019. ISBN: 978-92-3-300135-0.
Disponible a: <https://whc.unesco.org/en/culture2030indicators/>

social, institucional o organitzacional (participació, implicació, satisfacció) o cultural i de sector (aportació al panorama cultural, al sector del patrimoni), entre altres.

El grau d'assoliment final de cada línia estratègica és la mitjana del valor obtingut dels indicadors definits, generant un resultat global en una escala de 0 a 100, fàcil d'interpretar i comparar entre exercicis anuals. El grau d'assoliment final de cada objectiu és la mitjana de l'assoliment de les línies que l'integren. El grau d'assoliment anual del Pla és la mitjana dels objectius.

Aquest sistema té la voluntat de transformar l'avaluació en una eina de governança estratègica, millora contínua i rendiment de comptes en matèria d'avaluació de l'acció de la Biblioteca des de l'òptica del seu impacte estructural, cultural, social i institucional.

En termes operatius, el seguiment del Pla és a càrrec del Grup Motor, coordinat per la direcció de la Biblioteca Municipal Emília Xargay i compostat per representants de diversos agents clau del municipi, com són els centres educatius, el CAP, la Revista Parlem de Sarrià, la Ràdio Ona Sarrià, l'entitat Dones Més que Mai i una representant de l'Associació de Famílies d'Alumnes de l'Escola Montserrat. De manera anual, el grup motor avalua l'estat d'assoliment del pla i proporciona a l'Ajuntament de Sarrià de Ter les valoracions corresponents al desplegament per a la següent anualitat.

Model de fitxa d'avaluació:

LÍNIA DESENVOLUPADA [ANY]	AVALUACIÓ DEL DESPLEGAMENT DE LA LÍNIA [ANY]
Preguntes d'avaluació	Respostes
Nom de la Línia	
[Indicar aquí la línia que s'avalua, desplegada en l'anualitat]	
Mesures desenvolupades	
[Llistar aquí les mesures de la línia que s'han implementat en l'anualitat]	
[Pregunta d'avaluació 1]	
[Pregunta d'avaluació 2]	
[Pregunta d'avaluació 3]	
[Pregunta d'avaluació ...]	
Valoració global de la línia (qualitativa)	
Valoració global de la línia (nota numèrica de 0 a 10)	0,00

Preguntes marc

A partir de les preguntes següents, la coordinació del Pla podrà definir les preguntes clau per a efectuar l'anàlisi de cadascuna de les anualitats, emprant la fitxa anteriorment presentada.

Objectiu 1. Sarrià Gaudeix

- La programació lectora arriba a col·lectius i barris que fins ara no hi participaven?
- S'han incorporat formats, espais o moments nous que facilitin l'accés a la lectura fora de la Biblioteca?
- La ciutadania percep la lectura com una pràctica de lleure accessible i propera?

Objectiu 2. Sarrià Crea

- Els centres educatius han incorporat processos de creació literària amb acompanyament professional?
- Existeixen espais estables on la ciutadania pugui escriure i compartir les seves creacions?
- La producció pròpia dels participants té visibilitat pública dins el municipi?

Objectiu 3. Sarrià Reafirma

- Les activitats del Pla contribueixen a enfortir el coneixement del territori i la seva història?
- La lectura i l'escriptura s'utilitzen com a eines per al pensament crític davant reptes contemporanis?
- La ciutadania s'identifica amb els relats i referents culturals que es posen en circulació?

Objectiu 4. Sarrià Dialoga

- Els agents educatius, culturals i comunitaris treballen de manera més coordinada al voltant de la lectura?
- Existeixen espais d'intercanvi regulars entre la Biblioteca i els centres educatius?
- El Pla té una identitat comunicativa reconeixible i compartida pels agents implicats?

Objectiu 5. Sarrià Reconeix

- Les persones amb més barreres d'accés troben propostes adaptades a les seves necessitats?
- S'han generat oportunitats de participació intergeneracional entorn de la lectura i l'escriptura?

- El Pla reflecteix la diversitat lingüística, cultural i de capacitats del municipi?

Objectiu 6. Sarrià Cura

- La lectura i l'escriptura s'han integrat en els circuits de prescripció social del CAP i els serveis d'atenció a la gent gran?
- Els professionals de la salut i del benestar disposen de recursos i formació per recomanar activitats lectores?
- Es percep la Biblioteca com un actiu de salut comunitària per part de la ciutadania i dels serveis especialitzats?

6.4. CALENDARI I PRESSUPOST DEL PLA

Per la seva banda, el desplegament del pressupost del Pla és a càrrec de l'Ajuntament de Sarrià de Ter, el qual el fixarà amb posterioritat a l'aprovació del document estratègic per part del Ple Municipal.

La definició del calendari de les actuacions es definirà des de la Regidoria de Cultura i des de la Biblioteca Municipal Emília Xargay, elaborant una proposta tècnica que el Grup Motor contrastarà i validarà.

